

# APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE  
Editată de Sindicatul din Învățământ și Cercetare Neamț

SERIE NOUĂ, ANUL XVII, NR. 180  
<http://apostolul.slineamt.ro>

septembrie  
2015

## Congresele AGIRo – o dulce vânare de vânt...

• **Interviu cu dl. Gheorghe Amaicei,**  
membru în Consiliul Director AGIRo

**A**nul acesta, ca o noutate absolută, manifestările celui de-al XXXVII-lea **Congres al Asociației Generale a Învățătorilor din România**, Congres al Cadrelor Didactice din România și al Cadrelor Didactice Române de peste Hotare, au întrunit, sub acest generic, trei evenimente: **Școala de Vară Internațională de la Chișinău** (24-26 iulie), cu tema *Limba română în contextul dialogului intercultural pedagogic fără frontiere*. Vizita în Ucraina,

M. Z.

(continuare în pag. 4)



## Negocieri dure pentru creșterile salariale

• **Interviu cu domnul Gabriel PLOSCĂ,**  
președintele SLLICS Neamț

**-** *Domnule Gabriel Ploscă, a mai trecut o vară fierbinte... Așa că vă propun tradiționala discuție pentru revista noastră.*

– Încep prin a mă adresa colegilor noștri care lucrează în învățământ, membri de sindicat, și celor care nu sunt membri de sindicat, părinților și elevilor, dorindu-le un nou an școlar cu cele mai frumoase gânduri de împlinire.

Și pentru toți, o singură urare: să creadă în școală. Să aveți speranța că școala va redeveni ce a fost odată, cea care ne dorim cu toții să redevină. Părearea mea este că salvarea acestui popor stă în educație.

– *Să începem cu noutățile.*

– Mai întâi o să vă informez despre reuniunile Colegiului liderilor de la începutul lunii septembrie și Biroului Operativ al Federației unde am discutat cu prioritate lucruri legate de creșterile salariale. După cum știți, noi, de la 1 septembrie, mai beneficiem de o creștere salarială de 5%, după aceea pe care am primit-o la 1 mai, tot de 5%. Nu suntem mulțumiți însă cu aceste creșteri, poate și puțin influențați de ceea ce li s-a acordat medicilor. Și aici trebuie să subliniez că nu suntem deloc invidioși pe ceea ce au primit medicii. Nu spunem că ei au salarii mari, spunem că noi avem salarii mici – și în general cu toții avem salarii mici... Și atunci am început noi negocieri pentru creșterile salariale. Am avut deja o întâlnire cu Primul-ministru, urmând ca mâine (N.R.: 15 septembrie) să

urmeze o a doua rundă de negocieri la care să participe și miniștrii Educației, Muncii și Finanțelor. Iar mandatul pe care îl are domnul Simion Hănescu pentru această întrevvedere este următorul: o creștere salarială de 15% începând cu 1 octombrie 2015, sau o creștere de 25% începând cu 1 ianuarie 2016. Ce vreau să precizez însă: aceste creșteri salariale nu au nici o legătură cu viitoarea Lege a salarizării, cu proiectul acestei legi care urmează să intre cât mai curând spre aprobare în Parlament și spre dezbateră publică. Acum, aici, vorbim despre creșteri salariale.

– *Se știe ceva despre felul în care se configurează viitoarea Lege a salarizării?*

În ceea ce privește proiectul legii salarizării, există o idee de bază și anume: Pe o scară de salarizare de la 1 la 18, cât propun cei de la putere, am văzut, cu părere de rău că noi suntem iar în coadă. Adică ne ducem de la poziția a doua, până spre poziția a patra. Ori, sigur că acest lucru ne nemulțumește – numărul 1 de pe această scară reprezentând treapta cea mai de jos, adică muncitor necalificat.

– *Mi se pare exagerată această diferență, după cum mi se pare aberantă această scară, care propune asemenea raporturi între salariul minim și cel maxim...*

– În învățământ, e drept, salariul debutanților începe undeva pe la vreo 20 de milioane și la sfârșit de carieră un coleg poate primi 54 de milioane. În această sumă sunt prinse însă și sporurile de vechime

**A consemnat Mircea ZAHARIA**  
(continuare în pag. 2)

## DE CE?...

**D**e-a lungul unei vieți care acum numără peste opt decenii, de când am început a pune și a-mi pune întrebări, am voit să știu ce rost avem noi, oamenii, pe Terra. Există un scop poruncit al existenței noastre, ori suntem doar fiindcă... suntem: ca râma, ca efemera și ca vulturul?

Cum părinții mei, amândoi cărturari peste măsura profesiei lor, nu au trăit până când aș fi putut discuta cu dâșii de la egal la egal ca putere de înțelegere, Dumnezeu luându-i din această viață prea curând, probabil fiindcă avea nevoie de mîntea și de sufletul lor acolo, undeva, în depărtări infinite, de la ei nu am căpătat deslușirile ce li se deschiseră probabil lor, altminteri nu ar fi fost străluciți dascăli.

În anii de liceu, numeroși dacă mă gândesc la mulțimea copiilor rămași fără brumă de școală, dar prea puțini față cu dorința mea de a ști, mereu ni se dădeau răspunsuri parțiale, unele pertinente, altele de circumstanță.

De pildă, asprul și vindicativul profesor de fizico-chimice Teodoreanu, folosind prea lungi formule matematice și lanțuri homerice și geometrice de legături chimice, ne deslușea că totul este mișcare mecanică într-o lume de chimicale și că doar acesta este sensul existenței, în general, mișcarea, neexistând un scop anume al speciei umane. Adică suntem pentru că... suntem. Punct?!

În deplină opoziție, preotul Vasiliu, blajin și mereu cu un surâs părintesc pe figura-i blândă, propovăduia cuvântul scripturii, un creaționism biblic atenuat ici și colo cu păreri oleacă eretice, din afara dogmei. Când fu să ne deslușească, adâncind înțelesurile, paragraful din Geneză cu privire la crearea omului, părintele admira inteligența anticilor cărturari evrei, care sintetizaseră excelent volumul și capacitatea lor de a ști ce rost are

**Mihai-Emilian MANCAȘ**  
(continuare în pag. 3)



Foto: A. OPRIS

*15 septembrie, ziua când începe un nou an școlar, este una dintre zilele cele mai încărcate de emoție și speranțe pentru părinți, elevi și nu în ultimul rând pentru colegii noștri, cadre didactice.*

*În numele Sindicatului din Învățământ și al Asociației Învățătorilor din Județul Neamț, vă dorim tuturor succes în noul an școlar! Rămâneți alături de școală și credeți în ea!*

Redacția revistei *Apostolul*

# Negocieri dure pentru creșterile salariale

(urmăre din pag. 1)

**C**are astfel dispar, neevidentându-se... Pe urmă, nu trebuie să ne înșelăm și să ne entuziasmăm spunând că, iată, avem o creștere salarială de 70% față de ceea ce am avut. Să privim creșterile în ansamblu. Și când văd că unii au 250 de milioane sau magistratul are 200 de milioane, iar eu am numai 50 la sfârșit de carieră, parcă nu mi se pare corect. Din această cauză noi vom încerca să schimbăm ceva în această ierarhizare, în așa fel ca Educația să-și ocupe locul care i se cuvine în această grilă.

– *Acum tot mai multă lume afirmă că Sănătatea și Educația sunt priorități naționale. E un lucru corect. Numai că trebuie să fie corect și pe grila de salarizare...*

– E foarte important ca acest proiect al legii salarizării să fie trimis cât mai repede spre dezbateri parlamentară și publică pentru că prevederile acestei legi sunt unul dintre argumentele de bază în constituirea bugetului pentru anul viitor. Și mai trebuie spus ceva, dacă privim lucrurile în mod realist – aceste creșteri nici nu sunt posibile de azi pe mâine. E normal ca ele să fie etapizate, dar e necesar să avem și o perspectivă clară ca să știm cum stăm până în 2017-2018... Revenind: este foarte important ca sumele pentru creșterile salariale ce provin din aplicarea noii legi a salarizării să fie prevăzute în buget. Altfel ele nu înseamnă nimic...

– *Desigur că bugetul e important, e sublim, dar nu prea te poți baza pe el.*

– Proiectul de buget este foarte important pentru noi și din alt punct de vedere: Schimbarea costurilor standard. Costurile standard se calculează de regulă, dar greșit, împărțind suma disponibilă în buget pentru învățământ pe unități, otova, fără nici un fel de diferențiere. Dar acum, dacă tot vrem să facem treaba ca lumea, bugetul nu poate fi constituit decât plecând de la costurile corecte pentru fiecare elev. În mod diferențiat... Trebuie ținut cont de specificul zonei, al locului respectiv. Avem licee vocaționale în care profesorul de muzică lucrează cu câțiva elevi, în timp ce alții, la un liceu alăturat, au 30 de elevi în clasă. Avem în Neamț școli cu performanțe foarte bune de tip „Petru Rareș” sau „Roman Vodă”, cu rezultate excelente la olimpiade, ori acolo există mai mulți profesori cu gradații de merit – și atunci e normal ca bugetul de la școlile citate să fie altul. Noi am cerut să se întruiească Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar – un organism care ar fi trebuit să funcționeze încă din anul 2004 – și să stabilească costurile standard. Dacă aceste costuri rămân tot așa anapoda, iarăși o să începem să rămânem fără bani de salarii spre sfârșitul anului. E drept; până

acum toată lumea și-a luat salariile, chiar dacă au existat asemenea amenințări. Și probabil așa se va întâmpla și anul acesta, dar de ce trebuie să ținem oamenii în stres?

– *E un lucru neaș de care nu ne putem dez-băra...*

– Corect. Nu e musai aici vorba de lucruri care țin de culoarea politică. E o practică care privește aproape tot sistemul bugetar. Nu m-aș hazarda să spun că trăim într-un stat polițienesc. Dar când vezi că se dau salarii mari la magistrați, la serviciile secrete, chiar și la polițiști, nici nu mai știi ce să crezi... Toți au zis și zic că au nevoie de parteneri sociali viabili, de sindicate puternice... Părerea mea e că nici o putere nu dorește cu adevărat parteneri egali; declarațiile de acest gen țin doar de protocol, pentru că nu au nevoie de o forță autentică care să conteze în acest dialog.

– *Se aud zvonuri contradictorii despre noi reduceri de posturi...*

– Tot legat de buget, că toate vin de la bani, se pare că se coace o mișelie legată de normativele de personal... A apărut recent un ordin al ministrului legat de normativele de personal. Normativele vechi sunt de vreo 15-16 ani, din '98-'99. Sigur că ele nu mai corespund, sigur că în sistem trebuie făcută ordine, că sunt multe școli care au mai puțin personal decât ar trebui – mă refer aici la personalul didactic auxiliar și personalul de îngrijire. Sunt însă altele care au exces de personal și e necesară, totuși, o redistribuire corectă a posturilor. Dar deja sistemul de învățământ este la cota de avarie în ceea ce privește acest aspect. Dacă prin ordin al ministrului se dorește ca noi să mai dăm oameni afară, deja lucrurile nu mai sunt în ordine. Prevederile, bazate tot pe criteriul numărului de elevi, stabilesc ca la un număr de 163 de elevi să fie normat un personal didactic auxiliar, iar la 65 de elevi, un personal nedidactic. Ce înseamnă asta? Înseamnă că dacă o școală are 1000 de elevi,

ea urmează să primească cam 6 posturi de didactic auxiliar. Dar aici intră secretariat, contabilitate, administrator, psiholog, bibliotecar, laboranți... Noi, în Colegiul liderilor, am cerut anularea acestui ordin care a fost retras deja de la Monitorul Oficial. Urmează să avem alte negocieri cu Ministerul Educației pentru a ne asigura că această aberație nu va pleca așa în teritoriu. Deși tare mă tem că, cu toate intervențiile noastre, tot vor apărea noi disponibilizări.

– *După cum stau lucrurile, și conform tradiției, puterea nu prea s-ar înghesui la promisiuni și, mai ales, la respectarea acestora... Sunteți pregătiți pentru o ripostă serioasă?*

– În ceea ce ne privește pe noi ca sindicat, ideea este că trebuie să fim un pic mai hotărâți în demersurile noastre revendicative: trebuie să avem obiective mai clare și să ne orientăm spre acele acțiuni revendicative pe care le putem îndeplini. Trebuie să facem față atât îngrădirilor dialogului social, cât și faptului că, acum, colegii noștri sunt mai greu de mobilizat către o acțiune mai radicală – o grevă, de exemplu – și că trebuie să apelăm la alte forme de presiune: mitinguri, pichetări, marșuri de protest, acțiuni în instanță. E nevoie de o nouă reevaluare și revigorare a gândirii sindicale, e nevoie, credem, în primul rând, de serioase acțiuni de formare sindicală. Așa, dacă întrebi, în general toată lumea știe cum și ce, după cum unii reduc organizația sindicală la existența și prestația unui lider. Trebuie să redefiniem puțin „simțul” sindicalist, să arătăm și să înțelegem mai bine ce înseamnă să fii membru de sindicat, ce înseamnă forța tuturor, pentru că aceasta este armata cu care plecăm la bătălie, dacă este cazul. Vom propune, așadar, la întâlnirile pe care le vom avea în Consiliul Județean, dar și la cele cu liderii, astfel de acțiuni de formare sindicală. Nu într-o campanie, ci în mod continuu, pentru că numai așa putem să fim eficienți și să avem rezultate corespunzătoare.

## ULTIMA ORĂ

Marți, 15 septembrie au avut, din nou, discuții la sediul Guvernului pe tema creșterilor salariale pentru cadrele didactice. Au participat Primul-ministru, miniștrii Finanțelor, Muncii și Educației precum și o delegație a FSLI. Punctul de vedere al FSLI a fost susținut de domnul Simion Hăncescu, mandatat de Colegiul liderilor să negocieze o creștere salarială de 15% de la 1 octombrie sau 25% de la 1 ianuarie 2016. Cum sindicaliștii n-au fost mulțumiți de oferta Guvernului de majorare a salariilor cu 10% începând de la 1 decembrie, sau de variantele condiționate de intrarea în aplicare a Legii salarizării, sau de elaborarea Execuției bugetare pe primele 9 luni ale anului viitor până în jurul datei de 10 octombrie, discuțiile au fost amânate. Pe data de 17 septembrie, la sediul FSLI, negocierile cu miniștrii delegați au continuat și în prezența unor lideri de la celelalte Federații sindicale. Deocamdată, până la data trimiterii revistei la tipar, negocierile nu au fost finalizate. Există însă și o veste bună: la întvederea din 15 septembrie, Premierul a acceptat statutul de autoritate publică pentru cadrele didactice. (Red.)

TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT

## Catalogul lui Mihail Kogălniceanu

**L**a Muzeul de Istorie și Etnografie Târgu Neamț a putut fi admirat, până la sfârșitul lunii august, un obiect deosebit, în cadrul secțiunii „Exponatul lunii”. Este vorba despre un catalog cu mostre de postav produse la fabrica lui Mihail Kogălniceanu de la Târgu Neamț.

Catalogul face parte dintr-o serie mai cuprinzătoare, este redactat în limba germană și pare să fie datat în deceniul șase al secolului al XIX-lea. În cele nouă pagini ale catalogului se află 64 de mostre de postav de culoare neagră, indigo, maro, verde, bej și cenușiu. Pentru fiecare mostră sunt menționate dimensiunile standard ale valului de material textil, dar sunt indicate și tipurile de confecții pentru care se pretau acestea.

„Este una dintre puținele urme care au mai rămas de la acea fabrică, prima de acest fel din Moldova. În plus, catalogul ne arată că proprietarul fabricii cunoștea ideea de marketing. În plus, faptul că acest catalog era editat în limba germană constituie un alt argument al faptului că se urmărea vânzarea postavurilor și pe piețele externe”, a declarat muzeograful dr. Vasile Diaconu.

Ca urmare a unui privilegiu primit de la domnitorul Grigore Alexandru



Ghica, în 1853 Mihail Kogălniceanu începea construcția unei fabrici de postav la Târgu Neamț. Mașinile și meșterii necesari pentru instalarea lor au fost aduși din Prusia. Personalul lucrător era format din germani, austrieci și cehi. Ulterior, au fost angajați și muncitori dintre locuitorii târgului, mai ales pentru tors, apretarea și călcarea postavurilor.

Într-o primă fază producția de postav a fost destul de mică, de aproximativ 5000 de coți de postav pe lună.

Fabrica lui Kogălniceanu a întâmpinat unele probleme și în ceea ce privește piața de desfacere. În acest sens, în anul 1856 a prezentat, prin intermediul lui Costache Negri, care era reprezentantul Moldovei la Constantinopol, o ofertă de postavuri militare și civile, în culorile albastru, roșu și cenușiu.



## DE CE?...

(urmare din pag. 1)

**O**mul în Univers. Nu ne-a citat cuvintele „creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l supuneți; și stăpâniți peste peștii mării, peste păsările cerului, peste toate... vietățile ce mișcă pe pământ...”. Poate că i se păreau mai puțin potrivite vremii noastre, când pomenita stăpânire a pământului de către om devenise extrem de periculoasă chiar și pentru propria-i existență ca specie de „stăpâni”. Și, la urma-urmei, cred că părintele se îndoia că, în necuprinsa-I înțelepciune și bunătate, Domnul putea da o asemenea poruncă distructivă. Dar cine știe...



Pe scurt, la întrebarea primară: ce rost avem noi, oamenii, în Univers, nu am căpătat un răspuns concludent, rotund, în anii de liceu.

Au venit la rând frumoșii ani ai studenției. Frumoși? Depindea de „originea socială” să fie suportabili. Dacă aveai nefericirea să te tragi dintr-o familie de comercianți, de țărani înstăriți odinioară, din casa unui preot și așa mai departe, pe scurt, dacă veneai din neamul unui „dușman de clasă”, adio studii superioare! La lopată, băieți! trei ani în „armata cenușie”, fără dreptul de a purta armă, înlocuită cu roaba și uneltele de săpat, la Bicaz, la Canalul Dunărea – Marea Neagră, peste tot unde se cerea salahorie necalificată întru „construirea socialismului”...

Studiile superioare semănă izbitor de mult cu școala de ucenici. Învățăm meserie, nu cultură. Nu ai vreme, încovoiat sub mulțimea examenelor inutile, de marxism, istoria URSS, limba rusă etc. să pui întrebări și nici nu e voie, pentru că toate adevărurile le spusese deja Marele Savant Stalin, Părintele Popoarelor, și

vorba sa este mai tare ca Biblia, întrucât a nu o crede însemna să intri pe mulți ani la pușcărie, un soi de autodafe modern. Doar o asemănare cu scriptura parcă ar avea, în ceea ce privește scopul existenței umane: „Omul, stăpânul naturii!”. Aferim!

Am avut uriașa șansă de a-i găsi la locul lor, în Universitate, nu la gherlă, pe cei patru giganți: George Călinescu, Iorgu Iordan, Alexandru Rosetti, Tudor Vianu, dar și pe alți renumiți dascăli universitari: Alexandru Graur, Jacques Byck, Alexandru Dima. Sub privegherea lor, am devenit meseriași ai catedrei, vreo nouă dintre colegii mei au fost apoi profesori universitari, câțiva au îmbogățit literele românești... La întâlnirea de 25 de ani după absolvirea Facultății de Litere, academicianul Iorgu Iordan afirma că am fost cea mai bună serie a sa la București. (Se vede că fuseseră alții mai buni la Iași, de unde venea magistrul.)

Meserie da, am învățat cu vârf și îndesat, dar răspuns fundamental la întrebarea despre rostul nostru pe Pământ, ba!

Absolvent de universitate la douăzeci de ani și profesor la Liceul Seral din Bicaz, îl invidiam în secret pe uriașul Titu Maiorescu, doctor în Litere și Filosofie de la Berlin, profesor universitar la aceeași vârstă. Ca să vezi...

Pe urmă, dincolo de meserie, torturat de ne rezolvarea problemei filosofice la care mă înhamasem de bună voie, a trebuit să citesc o mare de cărți, mai cu seamă filosofie interzisă în acea vreme, dar și beletristică semnată de autori ce-

lebră, căutând un răspuns. Deceniile au zburat...

Am deschis ochii la lumina unei lămpi cu petrol, într-un sat patriarhal, în care încă mai funcționau vetrele ca în amintirile lui Creangă și superstițiile antediluviene; am privit cu ochi lacomi panorama secolului, trecând de la carul cu boi la aeronavele care mă duc acum de la Bacău la Paris în numai două ceasuri; am văzut de aproape, prin osârda cosmonauților, fața „cealaltă” a Lunii și mările roșii ale lui Marte; am trecut de la plăcuța cu plumb și de la condeiu cu peniță klaps la laptop și de la un singur telefon străvechi, cu bobină, într-o comună, la miile de telemobile care știu să facă de toate, până și musaca...

Și nici acum nu am răspunsul care să-mi încheie existența intelectuală în chip onorabil.

Sper doar că, în marea Sa bunătate, Domnul ne-a dat nouă, oamenilor, o altă misiune, nu cea de stăpâni ai Terrei și anume datorita de A ȘTI. Să afli, să înveți, să observi, să compari, să sintetizezi, să înfrunți contrariile, să ÎNȚELEGI rosturile lumii și să fii mulțumit că ești ȘTIUTOR, nu un resemnat la o existență larvară, nu urmând îndemnul (DOAR) de a ne înmulți și a cucerii Pământul (Ce eroare, Doamne!), ci acela de a fi „după chipul și asemănarea Sa”, oglinda în care Domnul Dumnezeu se privește mereu și își descoperă, mâhnit sau fericit, propriul chip în miliardele de ȘTIUTORI.

De asta voi fi fost menit, precum cele cinci generații precedente din neamul meu, să fiu dascăl?



INFOCULT □ INFOCULT □ INFOCULT □ INFOCULT □ INFOCULT □ INFOCULT □ INFOCULT

### Congres Internațional de Antropologie a Sării

**C**inci specialiști ai Complexului Muzeal Județean Neamț au participat, în perioada 20 – 24 august, la primul Congres Internațional de Antropologie a Sării desfășurat la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași.

Dr. Gheorghe Dumitroaia, dr. Vasile Diaconu, dr. Constantin Preoteasa, dr. Ciprian-Dorin Nicola și muzeograful Roxana Diaconu au susținut prezentări, temele de cercetare propuse de specialiștii nemțeni având la bază patrimoniul arheologic și etnografic din județul Neamț și din zona Subcarpatică a Moldovei.

Manifestarea a reunit specialiști din 19 țări, congresul constituindu-se într-un important eveniment științific menit să confirme valențele deosebite ale sării, deoarece, dincolo de valoarea sa alimentară, acest mineral



constituie un adevărat obiect de studiu pentru diverse ramuri de cercetare.

Evenimentul a fost organizat de un grup de cadre universitare care desfășoară de mai mult timp proiecte legate de exploatarea sării în decursul istoriei. Lucrările congresului au fost structurate pe mai multe domenii, în funcție de temele propuse de participanți. S-a discutat despre antropologia și arheologia sării, despre exploatarea și importanța sării în antichitate și evul mediu, despre haloterapie, patrimoniul material legat de exploatarea sării, dar și despre sursele literare și lingvistice care au legătură cu acest mineral atât de răspândit.

#### • Cel mai vechi izvor de apă sărată exploatat din întreaga Europă

„Pe lângă activitatea din domeniul arheologiei și istoriei, unii cercetători de la Complexul Muzeal Județean Neamț au și preocupări legate de exploatarea preistorică a sării. În plus, Muzeul de Istorie și Arheologie din Piatra-Neamț desfășoară de mai bine de trei decenii cercetări arheologice legate de utilizarea surselor de sare, la situri importante precum cele de la Lunca, Cucuieți, Țolici,

Irina NASTASIU

(Continuare în pag. 4)

## Congresele AGIRo – o dulce vânăre de vânt...

(urmăre din pag. 1)

**C**etății Albe și a unei școli românești din regiunea Odessa; **Școala Internațională de Vară Eforie Sud** (27-29 iulie 2015), cu tema *Asigurarea succesului școlar prin utilizarea strategiilor didactice specifice societății informatizate: conținuturi educaționale digitale, resurse web, dispozitive mobile*; **Lucrările Congresului AGIRo, Cluj-Napoca**, 18-22 august 2015, cu activități pe 22 august și în Sighetul Marmăției și Slatina, regiunea Transcarpatia, Ucraina. Printre participanții la aceste evenimente s-a numărat și dl. profesor Gheorghe Amaicea, președintele de onoare al asociației nemțene, unul dintre liderii AGIRo, care a avut amabilitatea de a ne acorda acest revelator interviu:

– **Domnule profesor, vă rog să precizați pentru început care au fost organizatorii acestor evenimente. Pentru că, oricât de competentă ar fi, conducerea AGIRo a fost pusă în fața unui eveniment internațional...**

– Toate activitățile au fost organizate cu sprijinul Guvernului României, Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politicii pentru Relația cu Românii de Pretutindeni și sub patronajul Ministerului Educației și Cercetării Științifice și au fost coordonate de asociațiile învățătorilor din România, Ucraina și Serbia. La Chișinău, s-a mai implicat și Asociația Generală a Învățătorilor din România, filiala în Republica Moldova, sub patronajul Academiei de Științe a Moldovei și în parteneriat cu Direcția generală educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău.

– **Cine și de unde au fost participanții? Ați**



**avut sentimentul că faceți parte din aceeași comunitate spirituală?**

– Participanții au fost cadre didactice, educatoare, învățători, profesori din învățământul liceal și universitar din țările vecine unde se află comunități românești. Au mai fost prezente și delegații din Bulgaria, Ungaria și Transnistria. Personal, m-am simțit onorat să fiu alături de colegi de toate specialitățile din țările vecine, pe care îi consider adevărați „învățători” pentru ceea ce fac în educarea copiilor, pentru învățarea limbii române și efortul de a-i învăța să iubească România.

– **La ce evenimente ați participat efectiv? Ce v-a impresionat cel mai mult?**

– Am participat la activități cu mare încărcătură istorică, cu evocări menite să cultive spiritul de solidaritate a cadrelor didactice române de pretutindeni. Impresiile au fost puternice, cu o mare rezonanță sufletească, însoțite de mari emoții și care nu vor fi uitate niciodată. Iată câteva:

### La Chișinău

În cadrul Școlii Internaționale de Vară sub genericul: *Limba română în contextul dialogului intercultural pedagogic fără frontiere* s-au adunat peste 200 de profesori. Obiectivul principal al intervențiilor s-a axat pe cultivarea spiritului de solidaritate a cadrelor didactice române de pretutindeni, pentru ridicarea prestigiului limbii noastre în toate comunitățile unde trăiesc românii.

Scriitorul Nicolae Dabija, în discursul de salutare a participanților, a spus: „Limba română este una întreagă și comună pentru românii de pretutindeni și a rămas cea care a fost oferită românilor de către Dumnezeu”.

Scriitorul a menționat în fața celor prezenți că elevii vor vorbi așa cum vorbesc profesorii, iar Învățătorul a rămas în continuare personajul principal în localitățile țării.

„Trebuie să facem așa încât limba română să ne unească. Au trecut câteva generații, dar, din păcate, în țară limba română este *infectată* și misiunea noastră e de a face ca aceasta să fie vorbită corect”.

Au fost organizate mai multe ateliere, lecții publice și discuții despre strategiile de promovare a limbii române culte. La unul din ateliere, fiind inclus în program, am prezentat și eu cartea „Crâncenul veac al XX-lea și ororile sale” a învățătorului Mihai

David Ghindăoani, care a predat în primii ani de învățământ în Basarabia.

Prezentarea cărții a avut o apreciere unanimă,



și am oferit organizatorilor cinci exemplare.

Școala de Vară de la Chișinău s-a încheiat cu o rezoluție în care s-au consemnat multe propuneri făcute de cei prezenți și un Apel către cadrele didactice și factorii de decizie din statele participante la evenimentele pentru a spori efortul comun în susținerea, valorificarea, și promovarea limbii române culte.

În ultima zi (26 iulie 2015) s-au vizitat Cetea Albă (la vărsarea Nistrului în Marea Neagră) și muzeul școlii din localitatea Satu Nou, din raionul Sărata, regiunea Odessa, Ucraina.

La școala din Satu Nou am fost primiți regește de tot satul, în frunte cu primarul. Am avut ocazia să vedem unul dintre cele mai dotate muzee rurale vizitate vreodată și să asistăm la un frumos program cultural în limbile română și ucraineană.

Apoi am depus flori la bustul lui Mihai Eminescu și la cel al poetului ucrainean Taras Șevcenko. În finalul vizitei am fost poftiți la o masă tradițională, îmbelșugată, așa cum numai românii știu să pregătească.

### La Eforie Sud

În perioada 27-29 iulie 2015 s-a ținut Școala Internațională de Vară AGIRo care a avut ca temă *Asigurarea succesului școlar prin utilizarea strategiilor didactice specifice societății informatizate, conținuturi educaționale digitale, resurse web dispozitive mobile*.

Toate comunicările prezentate au fost urmărite cu mult interes. Participarea a fost numeroasă: 250 de colegi din mai toate județele țării și încă

TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT

(urmăre din pag. 3)

**G**ârcina. Importanța acestor situri a atras atenția specialiștilor străini, iar unii dintre aceștia chiar au participat la investigarea unor astfel de obiective arheologice din județul Neamț”, ne-a spus dr. Vasile Diaconu, muzeograf la Muzeul de Istorie și Etnografie Târgu Neamț.

Merită amintit faptul că județul Neamț este foarte bogat în izvoare de apă sărată, multe dintre ele fiind exploatate încă din cele mai vechi timpuri. Nu în ultimul rând, unul dintre acestea, cel de la Lunca (com. Vânători-Neamț), conform datelor cunoscute până acum, este cel mai vechi izvor de apă sărată exploatat din întreaga Europă.

## Sfinții Martiri Brâncoveni

Pe data de 16 august, Biserica Ortodoxă face pomenirea Sfinților Martiri Brâncoveni: Constantin Vodă cu cei patru fii ai săi, Constantin, Ștefan, Radu, Matei și Sfetnicul Ianache. Sfinții Brâncoveni au suferit moarte mucenicască pentru dreapta credință și pentru neamul românesc.

Scos din scaunul de domnie, Sfântul Constantin Vodă Brâncoveanu, care



fost aduși în fața sultanului Ahmed, care le-a cerut să renunțe la creștinism, pentru a-și salva viața. În fața acestei propuneri, Brâncoveanu a răspuns, fără să mai stea pe gânduri: „De legea creștină nu mă las, căci în ea m-am născut și am trăit, și în ea vreau să mor!”

Pe fiii săi, voievodul i-a îmbărbătat cu următoarele cuvinte: „Fiilor, fiți bărbăți! Am pierdut tot ce aveam pe astă lume. Nu ne-au mai rămas decât sufletele. Să nu le pierdem și pe ele, ci să le ducem curate înaintea feței Mântuitorului

a cărmuit Țara Românească vreme de 25 de ani (1688 – 1714), a suferit chinuri împreună cu fiii și sfetnicul său, la Constantinopol, învrednicindu-se cu toții să primească pe fruntea lor cununa muceniciei pentru credința ortodoxă.

Îmbrăcați numai în cămăși, bătuți, torturați și înfomețați, cei cinci au



## Congresele AGIRo – o dulce vânare de vânt...

**a** proape o sută din Republica Moldova (inclusiv școlile cu predare în alfabetul chirilic și latin din regiunea Nistreenă), din Ucraina și Serbia.

### La Cluj-Napoca

În perioada 18-22 august 2015 lucrările celui de-al XXXVII-lea Congres al AGIRo s-au desfășurat în sala „Auditorium Maximum”, de 800 de locuri, a Universității Babeș-Bolyai și, în ultima zi, 22 august 2015, în Sighetul Marmației și Slatina din regiunea Transcarpatia, Ucraina.

La acest congres, care a avut ca obiectiv sprijinirea comunităților românești din afara granițelor României pentru păstrarea și afirmarea identității lingvistice românești s-au înscris peste 1300 de cadre didactice, dintre care 400 de peste hotare. Din discuțiile purtate a reieșit că este necesară formarea unor elite din rândul cadrelor didactice, precum și a unor noi generații de lideri care să reprezinte interesele comunităților românești în statele de domiciliu.

La eveniment a participat și ministrul delegat pentru relația cu românii de peste hotare, Angel Talvar, care a subliniat importanța muncii pe care învățătorii o depun pentru alfabetizarea copiilor: „Identitatea unui popor este ca un abecedar: un abecedar al sensurilor și al numerelor, lucrurilor și locurilor care ne spun cine suntem. Și, ca orice abecedar, trebuie învățat literă cu literă, semn cu semn. Există niște oameni care ne conduc pe drumul acestei cunoașteri: Ei sunt Învățătorii noștri. Ei ne spun primele adevăruri despre noi. Ei ne modelează ca părți ale neamului nostru”.

După vizita la Cimitirul Vesel de la Săpânța ne-am deplasat în localitatea Apsa de Mijloc, din Ucraina, unde există școală în limba română de peste 200 de ani.

Primarul comunei ne-a primit cu următoarele urări: „Se spune că deși am trecut de-a lungul timpului prin Austro-Ungaria, România, Cehoslovacia, Ucraina Subcarpatică, Ungaria horthistă, Uniunea Sovietică (Rusia) și azi, noi, românii din Transcarpatia locuim în Ucraina independentă, de fapt, noi niciodată nu am plecat de acasă”.

Aceste cuvinte au fost rostite prima dată de Ion M. Botos, un intelectual de renume de pe acele meleaguri.

M-a impresionat în mod deosebit cât de bine vorbesc românește și ce școală dotată cu aparatură modernă au.

Muzeul de Istorie și Etnografie a Românilor din Transcarpatia are ca inițiator și fondator pe domnul Ion M. Botos, din Apsa de Jos, căruia i s-a asociat soția sa, doamna Ileana și cele două fiice și posedă peste 9.000 de exponate, o adevărată colecție de documente istorice, etnografice și de memorialistică, toate obiectele de patrimoniu care vin să descopere și să susțină identitatea culturală, zonală și națională a românilor din Transcarpatia.

Munca domnului Ion M. Botos și a frumoasei sale familii de intelectuali români este neprețuită, acest muzeu, concentrând valori importante ale neamului, de care toți românii ar trebui să aibă grijă și să le facem cunoscute în întreaga țară.

**– Ce câștiguri practice a adus acest Congres? Cât de justificată este desfășurarea sa anuală?**

– Mai întâi trebuie spus că de la primul congres din 1898 de la Ploiești și până la recente congrese naționale de după revoluție (XXVIII – XXXVII) ținute în diferite orașe ale țării (Arad, București – Palatul Parlamentului, București – Universitatea Politehnică, Constanța, Slobozia, Bușteni, Chișinău, Slatina, Suceava, Cernăuți și Cluj-Napoca) – congresele AGIRo, cu desfășurare anuală, au intrat deja în tradiția învățământului românesc.

Au participat, aici, miniștrii educației, parlamentari și la unele președinte țării și au conferențiat nume de cel mai mare prestigiu din domeniul științei și educației.

Mă simt onorat că am participat la toate cele zece congrese AGIRo ca delegat al județului Neamț și ca invitat, făcând parte din consiliul director al AGIRo.

La toate congresele, delegații vin cu plăcere, discută probleme legate de educație și se leagă noi prietenii. Acest lucru este dovedit de prezența mare a participanților (până la 1500 de persoane). Pentru îmbunătățirea activităților, la aceste congrese se impune ca filialele AGIRo din fiecare județ să ducă o activitate intensă, mai bine organizată, pentru atragerea de noi membri. La nivel național se impune o colaborare mai rodnică între membrii consiliului AGIRo și președinții filialelor județene. Departamentele sunt numai pe hârtie. Ele trebuie restructurate, eventual să se facă o nouă formă de organizare.

**– După cum știți, printr-o lege adoptată de Parlamentul României în 2013, Ziua Limbii Române se sărbătorește în România la 31 august, la aceeași dată cu Limba Noastră, celebrată în Republica Moldova, din 1990. În țară, acest lucru a fost uitat imediat ce a fost legiferat. Dar la acest Congres, desfășurat chiar în zilele premergătoare evenimentului, și-a amintit cineva de această sărbătoare?**

– Dacă la școlile de vară și congrese s-a tot vorbit despre cultivarea limbii române, la nivel național se face prea puțin. Mijloacele de audiență în masă, radioul, internetul, televiziunea și ziaristii au făcut în prea mică măsură popularitatea evenimentului.

În Republica Moldova, imnul de stat este dedicat limbii române și este audiat la fiecare activitate oficială...

Sigur că noi omagiem la 31 august limba română, dar nu toată lumea își aduce aminte de această sărbătoare... Oare să fie de vină lenea intelectuală, indiferența, elementele străine care par, uneori, mai puternice decât cele naționale...?

Oare spiritul patriotic ne este atât de slab dezvoltat?

**– Nu știu, domn profesor; nu eu particip la congrese și școli de vară. Ceea ce știu este că de la Ministrul Învățământului, la directorul școlii din Văscăuții din Deal, toată lumea doarme cu Scrisoarea lui Neacșu din Câmpulung sub cap, visând că limba română e deja limbă oficială a noii Evrope... Noapte bună!**



TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT

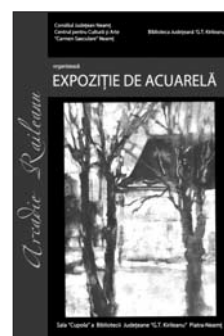
**n** ostru Iisus Hristos. Să spălăm păcatele noastre cu sângele nostru!”, tunci, sultanul Ahmed a poruncit imediat să le fie tăiate capetele. Când a sosit rândul lui Matei, mezinul de numai 11 ani, acesta a început să plângă, însă Brâncoveanu i-a poruncit să urmeze exemplul fraților săi: „Mai bine să mori de o sută de ori, decât să-ți lepezi credința!” Și copilul a ales jertfa pentru Hristos. Cuprins de liniște, Mateiaș a mers direct către călău și, așezându-și capul pe trunchi, i-a spus acestuia: „Vreau să mor creștin! Lovește!” A urmat domnitorul Brâncoveanu, care a plecat la moarte închinându-se și rostind: „Doamne, fie voia Ta!”.

Aruncate în Bosfor, trupurile mucenicilor au fost scoase de câțiva creștini și îngropate, în mare taină, în mănăstirea Sfânta Panaghia Camariotissa din Halki, lângă Țarigrad, ctitorie a voievodului.

În vara anului 1720, Doamna Maria a adus pe ascuns rămășițele soțului său în țară și le-a îngropat în Biserica Sfântul Gheorghe Nou din București, așezând peste mormânt o piatră împodobită doar cu pajura țării, fără nici o pisanie, iar deasupra o candelă de argint.

În anul 1992, Biserica Ortodoxă Română i-a declarat sfinți pe Constantin Brâncoveanu, împreună cu fiii săi și cu sfetnicul Ianache.

## Acuarelele lui Arcadie Răileanu



Miercuri, 26 august, a avut loc, la sala „Cupola” a Bibliotecii Județene „G. T. Kirileanu”, vernisajul expoziției personale a pictorului Arcadie Răileanu, eveniment organizat de Centrul pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” Neamț, în colaborare cu Biblioteca Județeană „G.T Kirileanu”.

Sincronizându-se într-un întreg armonios, cele 30 de acuarele din expoziție reprezintă, fiecare în parte, un univers cromatic fascinant, cu valențe de poveste.

„Arcadie Răileanu este un colorist prin excelență, acuarela fiind, de altfel, cea mai poetică expresie picturală. Expoziția de față este unitară, gestică plastică este introspectivă, conducând, de ce nu?, la meditație pe seama vulnerabilității frumuseții din lume și din suflet în fața unei realități în continuă agresiune. Sunt convins că expoziția de față, care va

(continuare în pag. 6)

# Mitul Ion Coman

## ● Ctitorul Teatrului Tineretului ar fi împlinit 90 de ani

### În fața cortinei...

**I**on Coman (26 august 1925 – 5 decembrie, 1970) a fost primul director al teatrului din Piatra-Neamț. 90 de ani de la nașterea sa și 45 de la plecarea spre cele fără de sfârșit ar fi un bun prilej de aducere aminte a isprăvilor unui don quijote care a creat gloria unui teatru cu care istoria se mândrește și de care, contemporanii (dinlăuntru sau din afara instituției), își bat joc cu nonșalanță și inconștiență. E de prisos de adăugat că luarea în posesie a istoriei folosește cât și nepăsarea; dar o zgândărire a memoriei – gândesc – ar mai tempera (poate) vocalizele celor care se alăptează din ea.



Deși a făcut doar studii sumare, Coman s-a dovedit a fi un bun organizator și un fanatic iubitor de teatru. A fost director al Secției de Estradă a Teatrului „Constantin Tănase” din București, al Teatrului de Stat Bacău (1953-1961), director al

Teatrului de Stat Piatra Neamț (iulie 1961 – septembrie 1967), director al Teatrului Tineretului Piatra Neamț (septembrie 1967 – decembrie 1969).

Pentru rigoare, precizăm că Secția Piatra Neamț a Teatrului de Stat din Bacău a fost creată la 15 septembrie 1958 (primul spectacol, pe 3 octombrie 1958: *Viceniile lui Scapin*, de Molière, regia David Esrig), șeful secției fiind actorul Paul Varduca, transferat de Ion Coman de la Teatrul Național din Iași. Mai spunem doar că Teatrul de Stat Piatra Neamț a avut primele spectacole cu *Secunda 58* de Dorel Dorian (premiera cu nr. 1: 14 oct. 1961) și *Băiatul din banca a doua* de Alecu Popovici (premiera nr. 2: 15 oct. 1961).

Tot pentru o prezumtivă fișă de dicționar, precizăm că în timpul directoratului lui Ion Coman s-a organizat, când în România nu exista decât Festivalul Național „I. L. Caragiale”, prima ediție a Festivalului de Teatru pentru Copii și Tineret (1969) și au avut loc primele deplasări ale T. T. în

străinătate. Cităm în continuare doar câteva premii care țin de istoria Teatrului și Spectacolului românesc:

NU SUNT TURNUL EIFFEL de Ecaterina Oproiu, premiul pentru cel mai bun spectacol din dramaturgia națională pe anul 1965 și, la Festivalul Național de Teatru, 1965, premiile pentru regie (Ion Cojar), scenografie (Adriana Leonescu), interpretare (Eugenia Dragomirescu și Virgil Ogășanu). Adică tot.

AFARĂ-I VOPSIT GARDU', ÎNĂUNTRU-I LEOPARDU' de Alecu Popovici, regia Ion Cojar, participare la Festivalul de la Nürnberg și Marele premiu pentru cel mai bun spectacol – Bienala de la Veneția, octombrie 1968 și, la Festivalul Național de Teatru, 1967, premiul pentru regie (Ion Cojar) și interpretare (Ion Fiscuteanu).

OMUL CEL BUN DIN SĂCIUAN de Bertolt Brecht, regia Andrei Șerban, premiul criticii pentru cel mai bun spectacol al stagiunii 1968–1969, și la prima ediție a Festivalului spectacolelor de teatru pentru tineret și copii, Piatra Neamț, 1969, Marele premiu și premii de interpretare pentru Mitică Popescu și Carmen Galin.

Și HARAP ALB (1969) de Zoe Anghel Stanca, unul dintre cele mai longevive spectacole ale TT, cu deplasări în Danemarca (1972) și în Iugoslavia (1973).

### ...și în spatele ei

Nu l-am cunoscut pe Ion Coman, și – cu bunele și relele care m-ar fi păscut – regret imens acest lucru.

Am fost angajat ca referent literar la TT în aprilie 1972; Coman plecase deja de doi ani să pună de un alt teatru în Cetruri, dar prezența sa era încă vie în teatru: *Coman ar fi zis, Coman ar fi făcut, Coman n-ar fi accep-*



numescă... A avut ambiția să-și facă un teatru al lui, însă nu-și dorea un teatru provincial oarecare, ci un Teatru adevărat. Recunoscându-și lipsa de pregătire intelectuală, a avut nu numai bunul simț, ci și înțelepciunea să-și aleagă doi consilieri de bază – pe Eduard Covali pentru problemele repertoriale și pe Alexandru Lazăr pentru alcătuirea trupei. Și n-a greșit. Nu concepea să aducă la Piatra Neamț decât actori excepționali, adică toată crema absolvenților de la IATC. ...Cum proceda numai el știa... Le promitea cele mai tentante condiții, atâta doar că se și ținea de cuvânt! De regulă, după un an mulți „evadau” la marile teatre din București (N.R.: nu aproba nici un transfer la un alt teatru de provincie, decât actorilor care nu-și găseau locul în trupă și de care se debarasa imediat) ... Nici o problemă, pentru că aducea alții... și alții... Astfel că TT a devenit o adevărată mașinărie de lansat vedete. Care, la rândul lor, făceau din teatru o vedetă. Iar Ion Coman nu-și mai încăpea în piele de mândrie. Avea grijă de actori ca de niște bibelouri, să nu le lipsească nimic, să fie îmbrăcați elegant (unora care nu aveau nici chef nici bani chiar le-a făcut din bugetul teatrului costume, pardesie, paltoane...).

Am îngrijit, cam în viteză, o carte despre Ion Coman, o carte scrisă de Alexandru Lazăr, dar care adună și evocările celor care au lucrat cu directorul Coman întru gloria TT: regizorii: Lucian Giurchescu, Cornel Todea, Andrei Șerban, Dinu Cernescu, Ion Cojar, Zoe Anghel Stanca; actorii: Ileana Stana Ionescu, Ion Fiscuteanu, Dionisie

TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT

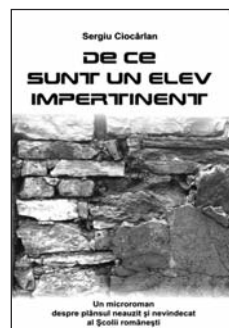
(urmare din pag. 5)

**P**leca în Italia, acolo unde Arcadie este invitat, va fi primită cum se cuvine de cei care gustă arta adevărată”, a declarat Adrian Alui Gheorghe, directorul Bibliotecii Județene.

## Plânsul neuzit și nevindecat al Școlii românești

Recent, a văzut lumina tiparului, la Editura Egumenița, o nouă carte de excepție, semnată de Sergiu Ciocârlan. „De ce sunt un elev impertinent” este, după spusele autorului, „un microroman despre plânsul neuzit și nevindecat al Școlii românești”, reflectat în drama unui elev de 14 ani, aflat pe culmile disperării.

„Școala nu mai știe să vindece inimi rănite și aceasta este o durere pe care o împărtășim vrând-nevrând toți. Poate mulți se justifică spunând că nu sunt ei protagoniștii actului educativ falimentar, dar eu sunt de părere că educația copiilor ar trebui să preocupe aproape în aceeași măsură și pe șoferul

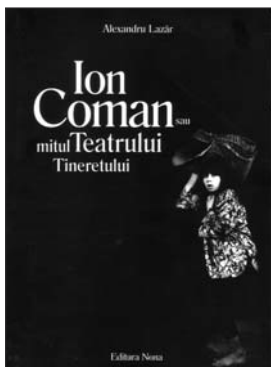


de tir, și pe medic, și pe profesor. Școala e un patri-moniul comun. Lipsa de interes a copilului pentru ceea ce oferă în momentul actual Școala este un simptom care indică faptul că noi nu suntem capabili să oferim o Școală acestui copil. Revolta copilului este firească, chiar dacă cei mai mulți o trec cu vederea sau o reprimă printr-o abordare agresivă. Total greșit! Eu nu pot decât să le mulțumesc acelor copii a căror impertinență îmi arată că Școala pe care o predau eu nu e Școala pe care o așteaptă ei. Unde greșim? Să fim atenți la copii, la bucuriile sau nemulțumirile lor, fiindcă de aici începe Școala, și să nu uităm că vina nu e a lor, ci a noastră, a celor care am ajuns să «educăm» prin țipete și amenințări, stârnind în sufletele lor repulsie și adâncă neîncredere față de valorile educative pe care le luăm drept argumente incontestabile ale pedagogiei, dar care sunt mai degrabă alibi-ul perfect pentru neputința noastră de a educa. Așadar, când vom renunța la aroganța și bătoșenia cu care întâmpinăm azi durerile acestor copii, atunci vom câștiga inimile lor”, spune Sergiu Ciocârlan în prefața cărții.



## Mitul Ion Coman

**V**itcu, Virgil Ogășanu, Valentin Uritescu, Constantin Cojocaru, Cornel Nicoară, Silviu Stănculescu, și mulți alții, la fel de însemnați... Cu toții – nume care au marcat ultima jumătate de secol a teatrului românesc – îl descriu cam așa: *...era, pe rând, zbir și prieten, nervos și ghiduş, intransigent și flexibil, mim cu o mie de fețe. Totul pentru evenimentul teatral, totul pentru strălucirea teatrului* (Theodor Danetti); *...avea un fel de intuiție a momentului și găsea soluții practice neașteptate atunci când cei din jur nu mai vedeau nici o speranță... Ion Coman era un adevărat producător de teatru, așa cum nu sunt mulți în România și chiar nici la New York unde poți să-i numeri pe degete* (Andrei Șerban); *...Cea mai frumoasă aventură teatrală a unei trupe din provincie* (Alexandru Mirodan)... *Ion Coman crea o stare de spirit care chema minunile teatrale. Respira teatru, mânca teatru, trăia teatru* (Constantin Cojocaru). Voi adăuga doar că stătea cu ceasul în mână la intrare și penaliza actorii care întârziu câteva minute, sau imputa, din salariul unei actrițe care nu se prezenta la proba de costume, banii pentru ziua de lucru a celor prezenți, după cum, cu aceeași nonșalanță marea, a doua zi după premieră, salariile actorilor care străluciseră în spectacol... S-ar mai putea vorbi aici despre turneele TT în Capitală, despre prietenii teatrului, despre relația cu presa (aducea de la București câte un autobuz de cronici la fiecare premieră), despre publicitatea teatrului în oraș și în țară sau despre protocolul evenimentului numit premieră... Dar, cui folosește?



Mircea ZAHARIA

*P.S. Mă uit la cum arată și ce face Teatrul Tineretului, și nici nu am curajul să-i întreb pe componenții trupei dacă știu cine a fost Ion Coman...*

**T**eren al experimentelor de tot felul, rapide, succedanee, dispartate, presupus sincroniste și modernizante, învățământul preuniversitar românesc nu a avut de ani de zile o veritabilă reformă. Vorbesc de o strategie serioasă, care, pe termen lung, treptat, să ducă la o eficientizare vizibilă în rezultatele elevilor, în calitatea profesorilor, în eficiența și prestigiul actului educațional și în atitudinea față de școală a societății. Am avut, conform latitudinii fiecărui nou ministru, doar expediente, bulversări scurte, multe, incoerente și fără niciun efect benefic: schimbări ale tipurilor de manuale și de examene (de admitere la liceu, de bacalaureat, de titularizare), avalanșe de așa-zise noi metodologii și criterii, împărțiri și reîmpărțiri de luni semestriale, denumiri și redenumiri instituționale (ale ministerului însuși, ale inspectoratelor), mărirea ale responsabilităților dascălilor (la pachet cu minimalizarea rolului familiei și re poziționarea eticii elevului), reinventări de nivele de studiu, de testări și de vârste școlare, escaladări ale absurdului din limbajul metodic-pedagogic (citiți păsăreasca din documente și o să vedeți ruptura de realitate fenomenului!), proliferări fără precedent ale numărului de planificări, de rapoarte și de procese-verbale care să ateste una și alta. Și cred că așa mai putea enumera.

Niciuna din toate acestea nu îmi pare esențială, dimpotrivă. S-a strecurat fântarul și s-a lăsat cămila, s-au acreditat forme fără fond, s-au creat breșe între pretenții și realizări, s-au dezorientat generații de elevi, s-a creat o falsă imagine și s-au desenat cercuri vicioase, acum greu de rezolvat. Cum ceri severitate la examene, de exemplu, unor generații pe care școala nu i-a atras, fiindcă nu avea cu ce? Cum ceri competențe intelectuale moderne și mobile, bazate pe gândire personală, valorificare individuală și creativitate, când predai preponderent informativ, cumulativ, mnemotehnic și sec? De ce râzi de perlele din lucrările de bacalaureat, când la nivel public, oficial, se vorbește românește execrabil? Cum ceri moralitate și deontologie unor dascăli pluri-vulnerabili, pe care mai toată lumea îi disprețuiește, fiindcă are de ce? La ce vorbești de manuale digitale și nu știu ce pseudo-formări care mai de care mai „euro-

pene”, când ai școli cu promovabilitate minimă, cu toaleta infectă sau cu dotări insuficiente? Despre ce statut profesional vorbești, ce, cât și cui pretinzi, când îți plătești oamenii cu mai nimic? Cum de te plângi de meschinăria și degradarea tinerilor, când nu le-ai dat nici modele și nici locuri unde să le găsească? Etc. etc.

Nu poți schimba nimic dacă nu începi de la esențe. Esențială ar fi fost de mult o schimbare a conținuturilor de transmis (programele), încă aglomerate, neaerisite și neadaptate. Esențială ar fi fost de mult conceperea unor manuale flexibile, fluente, care să atragă și să ajute, cu adevărat. Esențială ar fi fost o recalculare a ponderii unor materii formative, la diferite vârste școlare. De aceeași esență ar fi fost: o altă grilă de salarizare a dascălilor, în raport cu ceilalți cetățeni cu același nivel de studiu și aceeași poziție socio-profesională; selectarea elevilor și a profesorilor prin examene puține, dar serioase, relevante și bine concepute; o infrastructură instituțională care să permită desfășurarea în condiții decente a actului educațional; o investiție masivă în sistem, de bani, de oameni motivați (cu vocație, atât cât se poate) și de resurse materiale; o altă concepție despre activitățile de bază ale profesorilor (predarea, evaluarea, consilierea), despre adevăratele lor sarcini (jos maldărul de dosare și imperatiile creditelor de tot felul!) și despre relația lor cu elevii; rediscutarea rolului familiei în educație și a felului în care ea trebuie să se raporteze la instituția școlii. Într-un cuvânt, esențială ar fi fost construcția unui parcurs școlar coerent, în toate aspectele, de păstrat și de testat în timp. Și, de ce nu?, bine ar fi fost să se vadă, peste tot, cât de important și util e să fii educat. Pentru tine și pentru ceilalți. Pentru țara ta (o, ce cuvânt mare!).

Existența unor olimpici sau a unor bursieri care ne reprezintă cu onoare în afară nu contrazice ce am spus mai sus. Ei sunt mai degrabă, excepția, nu regula, ei sunt elementul de contrast în ceea ce numim produse ale învățământului autohton.

A început din nou școala. Aceeași, din păcate. (N.R. Text preluat după LaPunkt. Ro)

Adrian G. ROMILA

### ȘCOALA

TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT □ TRFOCULT

## Festival de lăută din Cetatea Neamț

**↑**n perioada 21 – 23 august, a avut loc, la Cetatea Neamțului, cea de-a V-a ediție a Festivalului de lăută, manifestare organizată sub patronajul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național de Centrul Cultural PETRE ȚUȚEA, Societatea Română de Lăută, Consiliul Județean Neamț și Complexul Muzeal Județean Neamț.

Evenimentul continuă proiectul serilor de artă medievală desfășurate, în ultimul deceniu, în patru situri medievale din Țara de Sus a Moldovei.

Deschiderea manifestării a avut pe 21 august, în Sala Sfatului din Cetatea Neamț, iar a doua zi s-a desfășurat o masă rotundă pe tema introducerii studiului lăutei în instituțiile de învățământ muzical din România.

Manifestarea a fost deschisă atât pleiadei de lăuțiști din România (menestrelă din Iași, Timișoara, Hunedoara), cât și unor instrumentiști ce s-au asociat lăutei (teorbă, vihuela, harpă celtică, virginal).

Astfel, Sala Sfatului din semeața cetate de hotar a găzduit memorabile concerte de lăută și recitaluri de poezie medievală. Oaspeții acestei ediții au fost Constantin LAZĂR (Iași), Costin SOARE (București) și Alexandru



CREȚESCU (Timișoara). Dar Cetatea Neamț a fost deschisă de la ceasurile 11 și până la apus de soare atât vechilor bresle meșteșugărești, cât și publicului larg căruia i-au fost propuse: spectacole de teatru, scenete și animație pentru copii, teatru de păpuși tradiționale, dansuri tradiționale, prezentări de activități lucrative specifice breslelor (meșteșugari, negustori, agricultori), expoziții specifice, conferințe publice pe teme de istorie și literatură veche, ateliere de oralitură, și multe, multe alte surprize.

Proiectul este conceput spre a iniția organizarea, prin atragerea de fonduri și susținere mediatică, a taberelor de igienizare și conservare a unor situri medievale din județul Neamț, prin implicarea tinerilor voluntari.

## MESAJ LA ÎNCEPUT DE NOU AN SCOLAR pentru Elevi, Profesori, Părinți, Autorități și Parteneri

**L**a început de an școlar 2015 – 2016, echipa Casei Corpului Didactic Neamț adresează un cald salut și cele mai bune urări de sănătate, împlinire și satisfacții profesionale tuturor colegilor – educatori, învățători/institutori, profesori, întregului personal de conducere, didactic auxiliar și nedidactic din învățământul preuniversitar din județ, precum și beneficiarilor: elevi și părinți!

Instituția noastră dorește să rămână același partener de încredere în susținerea proiectelor Dumneavoastră de dezvoltare profesională și personală și vă anunță, pe această cale, că va avea loc deschiderea oficială a activităților de formare continuă, științifice și metodice ce se vor derula pe parcursul anului școlar 2015-2016.

Continuăm să credem că mereu trebuie să fim mai buni ca ieri, căutând și explorând pentru a reuși să oferim calitate. Am gândit, am proiectat, am organizat și am desfășurat proiecte la cel mai înalt nivel, iar feedback-ul este cel pe care l-am dorit: de implicare, schimbare, transparență și calitate. Ușa noastră este deschisă cadrelor didactice, directorilor și întregului personal dornic de formare continuă și de dezvoltare personală și profesională. Mereu venim cu ceva nou, pentru a duce în școală oferta și expertiza CCD, iar asta înseamnă că activitățile noastre sunt bine gândite, foarte bine proiectate și vin în sprijinul cadrelor didactice din județ.

Cred că sunt în asentimentul tuturor, să ne dorim un nou an școlar plin de rezultate pozitive, un an care să ne aducă un plus de încredere și reușite în sistemul de educație, la construcția cărui contribuim fiecare în parte și în care să primeze respectul, încrederea și toleranța ca valori care trebuie promovate în comunitatea școlară. Sunt valori ale căror sensuri le dăm împreună, prin colaborarea permanentă!

Mulțumim pentru sprijinul acordat în derularea calitativă a tuturor activităților noastre, autorităților și partenerilor noștri, cu care intenționăm să continuăm interacțiunea pentru o educație de calitate și pe care dorim să-i și amintesc aici: Consiliul Județean Neamț, Primăria și Consiliul Local Piatra Neamț, I.S.J. Neamț, presei locale și regionale și universităților: „Gh. Asachi” și „Al. I. Cuza” din Iași; „Ștefan cel Mare” din Suceava precum și caselor corpului didactic ce ne-au fost partenere în proiecte, din județele: Botoșani, Iași, Suceava, Vaslui, Mureș, Vrancea.

Detalii și noutăți privind oferta de formare și proiectele inițiate vor fi prezentate la lansarea ofertei pe centre și filialele CCD Neamț ce vor fi apoi postate permanent pe pagina [www.ccdneamt.ro](http://www.ccdneamt.ro) sau vă vor parveni prin sistemul de comunicare cu unitățile școlare.

**Prof. Florentina VASILIU MOISE –  
Directorul C.C.D. Neamț**



## Începe școala! Este și Domnul Trandafir?

**S**imt că ar trebui să văd în fiecare frunză căzând o floare, deoarece copacul vieții fiecăruia a crescut din „semințele înțelepciunii” puse în noi de un Domn Trandafir (ce a fost întruchipat și prin Doamna)!

Da! Acest sentiment îl au cei ce au crescut acele semințe într-o înflorire și creștere și coacere și... până au devenit un copac viguros. Da! Acest sentiment nu este romantismul desuet al celor „născuți mai devreme”, ci al celor ce știu să respecte adevărata resursă într-ale cunoașterii și dezvoltării personalității umane – ȘCOALA!

Dar, toamna nu este pentru toți o nouă primăvară în care florile vieții – copiii pornesc să înflorească și să crească pe un nou drum, drumul școlii ce se suprapune (nu perfect) cu drumul vieții. Nu toți simt la fel, nu pentru că ar fi răi din fire, nu pentru că nu au destui bani să-și pregătească puii pentru școală: rechizite etc. ... era să scriu și uniforme (părerile fiind atât de împărțite, nu mă pronunț!) ci pentru că prea „se dă cu bățul” în școală și în slujitorii ei!!!!

Dragi părinți, bunici, mătuși, credeți cumva că omul de la catedră ar putea să perforzeze o „gaură” în capul copilului și să-i toarne toată învățătura fără ca acesta să depună vreun efort? Credeți cumva că desconsiderat de prea multe ori, că mereu dat ca exemplu al pragului de jos la capitolul salarii și nivel de trai, că mereu „trăgându-l de urechi” pentru că „n-a parcurs materia cum trebuie”, că... credeți că acest OM de la catedră mai poate păstra în sufletul său puterea de a se dăruia, așa, pe puțini bani, în continuare, fără ca măcar respectul și recunoașterea pentru munca sa să existe? Credeți că Domnul Trandafir ar fi rezistat în aceste vremuri?

„Nu visa lucruri mărunte pentru că ele nu au puterea să miște inimile oamenilor” spunea Wolfgang Goethe și oamenii de la catedră continuă, încă...?! să viseze lucruri mărețe, dar singuri în drumul spre o Mecca a cunoașterii și devenirii, îmbrânchiți de „jmecherii” ce se laudă cât de *cool* au fost în școală și ce sus și bine au ajuns... Credeți că mai pot merge mult pe un astfel de drum?

Mai grav: unii au început să trateze școala ca pe un inamic, ca pe un dușman al distracției, ca pe un detașament de slujbași la catedră ce trebuie doar să execute! Să nu aibă sentimente (ce țin de un paten aristocratic, distins și elevat), să nu aibă prea mult curaj în a provoca un exercițiu al devenirii personale celor încredințați spre educare... să nu... să nu...

Mai e ceva frumos acum, mai e idilic pentru omul de la catedră care așteaptă doar recunoștința pe măsura lucrului bine făcut și al dăruirii sale și care primește doar sarcini, amenințări și jigniri ce-l duc departe de Domnul Trandafir, în care și-a dorit să fie recunoscut de cei pentru care arde???

Dragi părinți, stimați colegi, dragi elevi... ați auzit de frumusețea începutului de școală de

altădată, care era așteptat cu emoție, înfrigurare și respect pentru Domnul Trandafir? Parafrazându-l pe marele Eminescu pot spune cel mult: *Ce-au rămas din toate astea și pentru bătrânul dascăl?*

Nu! Nu cumva să credeți că asta e starea finală a marelui Om de la catedră, nu! Pentru el și pentru lume încă se deschide într-o nemurire prin valorile sale, deoarece nimeni nu-i poate lua averea interioară, nimeni n-o poate confisca sau impozita suplimentar, pentru că și acum: *„Universul fără margini e în degetul lui mic./Căci sub fruntea-i viitorul și trecutul se încheagă./Noaptea-adânc-a vecinicii el în șiruri o dezleagă; Precum Atlas în vechime sprijinea cerul pe umăr/ Așa el sprijină lumea și vecia într-un număr.”* (Scrisoarea I de Mihai Eminescu)

Pentru mine, ca pentru mulți alții dintre cei ce veți osteni asupra acestor rânduri, Omul acela minunat ce ne-a fost dascăl s-a stins din viață așa cum a trăit: simplu, frumos, în demnitate și respect, iar odată cu el a plecat un fragment dintr-o minunată epocă. Omul a murit, s-a dus din această lume, dar a rămas amintirea lui în sufletul fiecărui elev al său, pentru că noi suntem foști elevi ce-i poartă în suflet dragostea și respectul...

Dar „ce s-a întâmplat însă cu simbolul” în zilele de acum?

Simbolul, Dascălul, Domnul Trandafir, se află într-o stare foarte gravă, abandonat într-un colț, prăfuit ca și cărțile pe care le are în bibliotecă (el mai are o bibliotecă acasă) pe care



și-a consumat mare parte din salariu... unele fiind scrise chiar de el.

**Iată de ce, la început de an școlar 2015-2016, de pe poziția unui fost și etern elev la școala vieții, mă plec adânc și cu respect în fața Dumneavoastră, Omule de la catedră și vă urez multă sănătate, putere de muncă, satisfacții pe măsura dăruirii pe care o faceți mereu dorindu-vă să rămâneți dârji și puternici în fața tuturor încercărilor!** Iar ca ajutor și convingere îl învît din nou pe marele nostru Eminescu: *„... vor căta vieții tale/ Să-i găsească pete multe, răutăți și mici scandale -/Astea toate te apropie de dânsii... Nu lumina/Ce în lume-ai revărsat-o, ci păcatele și vina, Oboseala, slăbiciunea, toate relele ce sunt/Într-un mod fatal legate de o mână de pământ;/Toate micile mizerii unui suflet chinuit/Mult mai mult îi vor atrage decât tot ce ai gândit.”* (Scrisoarea I)

**Profesor Niculina NIȚĂ**



## Să fim prieteni cu natura!

**E**ste deosebit de important ca în amplul proces de formare a omului, viața din afara școlii să continue să completeze, să consolideze și să desăvârșască opera educativă într-un adevărat comportament european. Pregătirea copiilor ca viitori cetățeni ai Uniunii Europene a devenit o provocare și o necesitate prefigurate de un viitor previzibil, care îi va solicită să trăiască într-o permanentă stare de adaptare pentru a putea face față schimbărilor atât de amenințătoare ale climei și oportunităților potențiale.

Formarea elevilor cu o conștiință și o conduită ecologică devine o cerință deosebit de importantă pentru orice demers educativ școlar și extrașcolar.

Iată de ce, credem că acțiunile concertate ale cadrelor didactice de la Școala Gimnazială nr.1 din Biczaz Chei, în frunte cu prof. drd. Aurel Găină pot reprezenta un argument favorabil educației ecologice asupra căreia ar trebui să ne aplecăm cu toții cât mai mult!

Prin activitatea deosebită de la această școală am reușit să promovăm comuna Biczaz Chei și frumusețile ei în diverse și atractive modalități: proiectul educațional „Să fim prieteni cu natura!”, publicarea „Monografiei geografice a comunei Biczaz Chei” (autor prof. drd. Aurel Găină), concursuri de videoclipuri pe teme ecologice, postarea unor materiale cu caracter științific și didactic subscrise temei ecologice etc., acțiuni ce au avut ecou internațional.

O publicație americană de prestigiu, indexată ISI/BDI+ afiliată comunităților științifice din cadrul Universităților Howard, Cambridge, Stanford, Sorbona etc., a acceptat spre publicare un material științific ce are ca obiect de studiu Bazinul Hidrografic Biczaz. Acest areal conține și cea mai mare parte a teritoriului administrativ al comunei Biczaz Chei. (Publicația: Adlenton Academic Publishers New York <http://www.addletonacademicpublishers.com/>; autori: drd. Aurel Găină, drd. Lidia Sălăjan.

Proiectul educativ „Să fim prieteni cu natura!” a implicat un parteneriat funcțional între: Biblioteca Județeană G. T. Kirileanu Neamț, Biblioteca Comunală Biczaz Chei și Școala Gimnazială Nr. 1 Biczaz Chei, a fost finanțat de



Fundația IREX și a avut ca scop educarea tinerilor elevi cu vârste cuprinse între 13 și 19 ani în spiritul turismului montan ecologic. Au participat la implementarea proiectului: echipa de la B.J.N G. T. Kirileanu, directorul Școlii Gimnaziale Nr. 1 Biczaz Chei, d-nul Mihail Matei, profesorul de geografie Aurel Găină și bibliotecarul de la Biblioteca Comunală Biczaz Chei, d-na Maria Barb-Ghenci.

Concepte referitoare la mediul înconjurător pot fi asimilate de la cea mai fragedă vârstă și în același timp cu noțiunile despre locurile cele mai apropiate copilului până la noțiuni abstracte mai târziu. La vârsta elevului de nivel primar, gimnazial, este recomandabilă crearea și valorificarea oricărei ocazii de ieșire în natură, ocrotirea acestora prin acțiuni de împăduriri, marcarea zonelor protejate sau amenajarea spațiilor verzi în clasă ori în afara ei.

Cercetarea mediului în mijlocul naturii cu elevii a permis îmbogățirea volumului de cunoștințe, lărgirea orizontului științific, sesizarea legăturilor reciproce între fenomene, modul cum se interferează și se influențează reciproc și de asemenea a generat formarea unei gândiri sănătoase despre lume și viață. În acest sens, un rol hotărâtor l-au avut cadrele didactice organizatoare de activități, fie pe itinerar, fie în orizontul local și care au manifestat permanent preocuparea de formare a deprinderilor de păstrare și ocrotire a calității mediului înconjurător.

**Prof. Mihail MATEI,**

Director Școala Gimnazială nr.1 Biczaz Chei



## Sprrijin și educație prin Centrul de servicii specializate pentru copii

**F**iecare om se naște cu dorința de a fi iubit și înțeles, de a cunoaște, de a se dezvolta armonios, transpuse în planul conștient și realizabile prin educație, antrenament, determinare și o strânsă colaborare între familie și cadrul educațional – realitate fericită demonstrată de existența și activitatea **Centrului de Servicii Specializate pentru Copii** din Piatra Neamț, str. Gavriil Galinescu, ce a luat ființă în cadrul unui proiect cu finanțare europeană, cu o valoare totală ce a depășit 2,8 milioane de lei, iar contribuția municipalității a fost de 614.145 de lei. Activitatea desfășurată aici este bazată pe o coeziune optimă între ideea de sprijin și cea de educație, ce antrenează propriile simțuri, abilități, inteligența emoțională și socială. Astfel, centrul nostru contribuie zi de zi și pas cu pas, la desăvârșirea personalității adulților de mâine – copiii de azi, ca actori direcți pe scena societății viitoare.

Centrul nostru se adresează copiilor cu vârste cuprinse între 7 – 18 ani, proveniți din familii cu venituri foarte scăzute, familii monoparentale, cu părinți plecați în străinătate sau cu risc de abandon familial. Urmărind respectarea și promovarea, cu prioritate, a interesului superior al copilului, centrul își desfășoară activitatea acordând atenție deopotrivă evoluției și nevoilor sale școlare, emoționale, dar și familiale. Acest lucru se obține prin păstrarea contactelor vii și deschise cu școala, cu părinții sau reprezentanții legali, precum și cu orice persoană

implicată în actul educativ-instructiv. Așa asigurăm o depistare precoce a situațiilor de risc care pot determina separarea copilului de părinții săi și putem efectua demersul necesar și complet până la atingerea obiectivelor cuprinse în planul de servicii.

Prin programe specifice, acest Centru asigură protecție împotriva abuzului, a neglijării și exploatarei copilului, care au drept consecințe abandonul școlar, familial, social, vagabondajul și delinquența juvenilă, instabilitatea psihică.

În ceea ce privește sprijinul acordat familiilor aflate în nevoie, acesta se realizează prin programe de responsabilizare cu privire la exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești, la respectarea drepturilor copiilor. Pentru o mai bună înțelegere și depășirea situațiilor dificile se acordă consiliere psihologică, juridică și profesională precum și diverse activități cu scop educativ, respectând preferința și gradul său de maturitate. În ceea ce privește activitățile educativ-recreative acestea constau în: sprijin la teme, jocuri educative, exerciții de dezvoltare a gândirii logice, inițiere în utilizarea calculatorului, activități pentru dezvoltarea motricității și activități de socializare pentru o mai bună integrare socială prin: jocuri tematice, vizionare filme cu rol formator pozitiv, documentare, teatru, zile festive. Aceste activități stau la baza cunoașterii interpersonale, modelarea comportamentelor și emoțiilor ca răspuns la stimulii sociali, îmbunătățirea relației dintre copii și părinți, precum

și cultivarea unei perspective pozitive, dar realiste asupra vieții. Dezvoltarea armonioasă și sănătoasă a copilului ce beneficiază de serviciile centrului nostru adaugă celor mai sus amintite și activități de natură medicală, unde își exersează deprinderile de îngrijire corporală, alimentație sănătoasă, prevenția bolilor. Ghidându-ne după principiul „Minte sănătoasă într-un corp sănătos” nu neglijăm nici activitățile sportive, organizând diverse jocuri de mișcare, agilitate, reactivitate, forță și rezistență, precum și diverse întreceri pentru cultivarea spiritului competitiv.

Luând în considerare mărturisirile copiilor beneficiari ai serviciilor noastre, putem afirma cu convingere și tărie că Centrul de Servicii Specializate este un promotor al egalității șanselor și al nediscriminării, o oază a educației sub forma sa ludică, a desăvârșirii lor personale prin depășirea limitelor și a sentimentelor punitive. Un loc în care se simt iubiți, apreciați și încurajați, un loc în care ochii lor migdalați le conferă forța creatoare să țese și să se regăsească prin curaj, vise și dorințe.

**Iulia PRISTAVU – coordonator Centru**  
**Andreea Ioana PĂDURARU – inspector asistent**

Pagini coordonate de **Niculina NIȚĂ – profesor meto dist la CCD Neamț**



## Clopote și clopoței, deopotrivă...

**Z**arvă, copiii, mulți copii, mari și mici, părinți entuziasmați, unii, dimpotrivă, abătuți, îngândurați cât de cele ale lor, cât de organizarea din școli, emoțiile revederii, dascăli preocupati nevoie mare, lacrimi de bucurie, personalități, mai mari sau mai mici, ca și copiii, discursuri, mai mult sau mai puțin plictisitoare, grabă, iar zarvă și multe, multe flori... Cam așa s-a văzut de la Roman întâia zi a săptămânii de la cumpănă de Răpchiune, în prag de nou an școlar...

Mai preocupați decât managerii unităților de învățământ nici că am văzut oameni, luni, 14 septembrie, de „Ziua Crucii” când clopote și clopoței, deopotrivă, au răsunat la unison în cea mai importantă zi, cred, de după ziua de Paște.

*Aș vrea să vă transmit două mesaje: în primul rând, că ați fost alături de noi în anul școlar precedent, ne-ați sprijinit în toate eforturile noastre, ceea ce a condus la performanțe pentru copiii dumneavoastră și o cotă valorică ridicată pentru școala noastră. Al doilea gând, este, practic, o urare, astfel că vă dorim ca noul an școlar să fie mai rodnic, dacă se poate, pentru dumneavoastră și pentru copiii dumneavoastră, a spus Pr. Claudiu Maxim, Dir. Șc. gimnazială „Al. I. Cuza” Roman. Cam aceasta a fost tema de fond a discursurilor rostite în curtea școlii la cumpănă de septembrie, cu variațiuni de „acord fin”, de la caz la caz și de la om la om....*

*Îi îndemn pe părinți să fie mereu aproape de școală, aproape de copiii lor și de cadrele didactice, pentru că cea mai mare investiție este în propria copii, această investiție fiind cea care ne va aduce satisfacții în funcție de cât ne-am implicat și în măsura în care am fost alături de ei, a spus cu multă căldură Prof. Laurențiu Dan Leoreanu care, în calitate de edil, este recunoscut ca fiind un apropiat al tinerilor. La manifestări au mai luat parte consilieri locali, viceprimarul **Lucian Micu**, dar și vicepreședintele C.J. Neamț, **Ing. Dan Manoliu**, cu toții regăsindu-se printre cei care au donat trusouri la început de an școlar copiilor nevoiași, din partea Primăriei Municipiului Roman numărul acestor binevenite ajutoare fiind dublat față de anul școlar trecut.*

Așa stând lucrurile, în acest an sărbătoarea tuturor sufletelor care este, practic, deschiderea anului de învățământ, a fost flancată de două evenimente sinonime. Dacă în preziua datei de 14, deschiderea porților la Clubul Copiilor a fost marcată de un spectacol și o demonstrație de karting în central orașului, pentru ziua de marți, 15 septembrie, a venit rândul seminaristilor ortodocși să plece la acest drum, cu binecuvântarea **IPS Ioachim** și sub oblăduirea **Pr. Dr. Ionuț Amărinei**, noul director al Liceului Teologic Ortodox „Episcop Melchisedec”...



## „Bobocii” la apel!

**C**u nici o săptămână înaintea deschiderii oficiale a noului an școlar, „bobocii” romanvo-diști au venit la școală la apelul membrilor Consiliului Elevilor de la Colegiul Național „Roman-Vodă” (C.N.R.V.) care a organizat prima ediție a turului elevilor de clasa IX-a. „Am dat adunarea pe Facebook unde am creat un eveniment în acest scop, urmând, astfel, inițiativa domnului profesor **Florin Moldovanu** care ne-a sprijinit în demersul nostru, împreună cu conducerea școlii. Inițial, chiar nu ne așteptam la o prezență atât de bună, însă faptul că au venit mai mulți decât am anticipat n-a făcut decât să contribuie la reușita acțiunii noastre”, a spus **Vlad Nagăț**, președintele Consiliului Elevilor de la Colegiul Național „Roman-Vodă”.

Scopul acțiunii, inspirată din practica universitară, a fost acela de a le prezenta elevilor admiși vara aceasta la C.N.R.V. dotările liceului, laboratoarele și clasele în care vor învăța în cei patru ani de studiu, în vederea integrării mai facile în familia romanvodistă. Astfel, cei aproximativ 100 de „boboci” au purces în primul lor periplu romanvodist sub coordonarea organizatorilor care i-au împărțit în mai multe echipe, traseul acestei recunoașteri urmând sălile de clasă din corpurile A și D ale liceului, laboratoarele de specialitate, biblioteca, precum și sala și terenurile de sport. După un happy-end unanim, participanții la acest tur s-au declarat care de care mai satisfăcuți de noua lor școală, a cărei tradiție adună în această toamnă 143 de ani. „Cu toate că a fost o acțiune în premieră pentru noi, la finalul acesteia ne-am bucurat să constatăm că a fost una reușită. Sperăm că și datorită acestei acțiuni, viitorii romanvo-diști vor înțelege faptul că performanța la „Roman Vodă” se clădește pas cu pas și că fiecare dintre noi are un aport însemnat și decisiv la continuarea tradiției noastre centenare, a cărei renume este respectat și respectabil chiar dincolo de hotarele României”, a mărturisit **Prof. Cătălin Macovei**, director adjunct la Colegiul Național „Roman-Vodă”.

## Un nou succes pentru „Tamara de la Barticești”!

**N**ici un concurs fără **Carina Mihăilă** pe podiumul premianților... Cam așa s-ar putea spune dacă avem în vedere faptul că talentata fetiță din Barticești, membră a trupei de teatru „MINIGONG” din Roman, bifează tot atâtea podiumuri câte concursuri își trece la activ, indiferent de anotimp sau de repertoriu. Ultima ispravă cu ton de superlativ pe care a izbutit-o „Tamara de la Barticești” s-a ntâmplat la Fălticeni unde, la Festivalul Internațional de Teatru pentru Tineret „Grigore Vasiliu

Birlic” a obținut Marele Premiu la Secțiunea Teatru/Monolog.

*După muncă și răsplată! Am concurat la categoria 7 – 14 ani într-o companie care mi-a dat emoții, însă la final juriul a hotărât că eu am fost cea mai bună de data asta. L-am interpretat pe **Nică** din „Amintiri din copilărie”, un monolog foarte aplaudat, lucru ce, normal, mi-a produs o mare bucurie. Ca și faptul că am petrecut clipe minunate alături de oameni minunați, ceea ce la vârsta mea înseamnă un plus de experiență care-mi va ajuta foarte mult în viitor. Toate acestea au constituit pentru mine un dar binevenit în ajunul începerii noului an școlar care-mi dă speranțe pentru viitor. Un viitor pentru care mă bazez mult pe familia mea, dar și pe doamna **Cătălina Bostan**, coordonatoarea trupei de teatru <<MINIGONG>>, căreia-i datorez foarte mult pentru reușitele de până acum, a mărturisit plină de emoții Carinuța cea șarmantă și talentată, câștigătoarea show-ului național NextSTAR, ediția 2013.*

Cea de a V-a ediție a **Festivalului Internațional de Teatru pentru Tineret „Grigore Vasiliu Birlic”** a debutat pe 31 august și a tras cortina pe data de 6 septembrie. Participanții au avut un program foarte diversificat în care au fost cuprinse ateliere de creație, viziunări de filme și reclame culturale, precum și întâlniri de suflet cu mari actori prezenți cu acest prilej la Fălticeni. Juriul care a apreciat prestația concurenților la Secțiunea Teatru a inclus nume sonore precum **Radu Ghilaș**, regizor, Teatrul Național „Vasile Alecsandri” Iași, **Ovidiu Cuncea**, actor și diacon ortodox, Teatrul Național „I.L. Caragiale” București, cunoscuta coregrafă **Lorette Enache**, **Ana-Maria Fasolă**, student Univ. de Arte „George Enescu” Iași – Secția Teatru, **Neculai Sturzu**, profesor la Lic. „Nicu Gane” Fălticeni, președinte fiind **Gheorghe Balint**, unul dintre promotorii festivalului de creație și interpretare „Gr.V.Birlic”.





## „Tinere condeie” romașcane...

**E**diția 2015 a Taberei naționale de creație literară „Tinere Condeie” – desfășurată în perioada 31 august – 5 septembrie în localitatea Muncel, județul Iași – a evidențiat și două tinere talentate care învață în școlile romașcane. Este vorba despre **Aura Gârlovan** (Colegiul Tehnic „Danubiana” Roman, **profesor Gabriela Aioanei**), respectiv **Daria Gabriela Ipate** (Școala Gimnazială „Carol I” Roman, **profesor Eugenia Ștefanu**), performanța acestora fiind cu atât mai demnă de remarcat cu cât în cadrul acestei tabere au primit titlul de **laureat** doar patru eleve din județul Neamț.

Agenda întâlnirii din acest an a fost complexă și diversificată, din cuprinsul acesteia remarcându-se atelierul de scriere creativă, bursa ideilor literare, atelierul de dezvoltare a spiritului analitic „Scriitorul și criticul”, cel privind dezvoltarea spiritului creativ în domeniul proiectelor literare, editoriale și culturale, dar și excursia tematică organizată la Centrul Național de Studii „Mihai Eminescu” de la Ipotești. În acest context, Prof. Gabriela Aioanei, cadru didactic la Colegiul Tehnic „Danubiana” Roman, a coordonat atelierul de

reviste școlare, activitățile acestuia finalizându-se cu realizarea unei reviste de literatură pentru copii „Semnal Muncel”.

Concursul „Tinere condeie” datează încă din anul 1967 constituindu-se ca o inițiativă a Ministerului Învățământului din acea vreme cu scopul de a evalua și a valorifica talentul și capacitățile creatoare ale elevilor în domeniul literar. El a vizat elevii din clasele VII-VIII și IX-XII, un alt obiectiv urmărit fiind acela de a încuraja și de a impulsiona activitățile din cénacurile și cercurile cu profil literar în care activează elevii. Ca o regulă a fiecărei tabere anuale este și promovarea celor mai talentați tineri, astfel că cele mai bune creații literare ale Concursului Național „Tinere condeie”, ediția 2015, vor fi selecționate de către juriul național și incluse în antologia „Săgetătorul 2016”.

La întâlnirea tinerilor condeieri de la Muncel din acest an au fost prezenți 36 de elevi, reprezentând mai multe județe ale țării, respectiv Satu Mare, Bistrița-Năsăud, Sălaj, Hunedoara, Iași, Tulcea, Neamț, Argeș, Dolj, Buzău, Constanța și Suceava.

## După 40 de ani...

**Î**n ultimul week-end de dinaintea deschiderii acestui an școlar la Colegiul Tehnic „Miron Costin” a avut loc revederea după 40 de ani de la terminarea liceului a promoției 1975 a Liceului Agricol Roman, specializarea Mecanică Agricolă, cum se numea pe atunci... O întâlnire emoționantă, o adunare minunată care a prilejuit depănarea celor mai frumoase amintiri dintr-o perioadă grea dar glorioasă, prin vrednicia oamenilor care au luat viața-n piept în urmă cu patru decenii.

În chip firesc, nici dintre absolvenții de odinioară, nici dintre dascălii care făceau prezența în urmă cu aproape o jumătate de veac, n-au ajuns cu toții la această întâlnire, drept pentru care, în memoria celor care au trecut vămile văzduhului, s-a ținut un moment de reculegere binecuvântat de preotul **Marin Gheorghiescu**. Apoi, mai timid, mai cu îndrăzneală, fiecare dintre cei prezenți și-a spus povestea, s-au depănat amintiri care de care mai frumoase și mai pline de savoare, sub privirea nostalgică a **Prof. Iancu Wexler**, fostul diriginte al absolvenților promoției 1975. Oameni „ajunși” ca și cei care-au urmat firul destinului așa, mai discret, au împărțit rând pe rând colegilor din realizările pe plan profesional, dar și pe plan familial. „Au trecut mulți ani, cu bune, dar și cu greutățile inerente unui asemenea parcurs, am adunat tot ce poate agonisi un om în atâta vreme, însă cea mai mare avere a familiei mele rămâne nepoțelul nostru, Andrei, care este bucuria vieții noastre”, a mărturisit **Ing. Vasile Balcan**, managerul societății Marsat, unul dintre cei mai faimoși agricoli din Moldova, bucuros de revedere, doritor însă și de alte asemenea, „cel puțin din cinci în cinci ani”.

După regula unor astfel de revederi, la întâlnirea absolvenților ajunși de-acum în bună parte buni a fost prezent și managerul instituției gazdă care, ca școală, nu mai aduce nici pe departe cu ceea ce a fost în urmă cu 40 de ani. „Distinși oaspeți, sunt deosebit de onorată să mă aflu în mijlocul dumneavoastră și vreau să vă mulțumesc



pentru faptul că m-ați făcut părtașă la o asemenea bucurie, la o emoție de maximă intensitate. Dincolo de toate cele întâmplare astăzi, am sentimentul că primesc o lecție de viață și înțeleg că, de fapt, școala înseamnă mai mult decât bagajul acela de cunoștințe, că, dacă mai era nevoie să înțeleg, școala înseamnă oameni”, a mărturisit marcată de emoție **Prof. Ana Maria Zăloagă**, proaspătul director al Colegiului Tehnic „Miron Costin”.

Într-un final, după tot acest remember cu personaje à la romanele lui Alexandre Dumas, absolvenții de Mecanică Agricolă de odinioară s-au retras la un pahar de vorbă pentru a-și întregi, astfel, panoplia uimirilor și a mărturisirilor nerostite, într-un taifas numai bun de pus la cale următoarea revedere...

## Google revine la „Roman Vodă”...

**C**olegiul Național „Roman Vodă” (C.N.R.V.), a găzduit în vacanța mare mai multe evenimente, între care și întâlnirea sub genericul „Google for Education”. Evenimentul la care au participat circa 50 de elevi, majoritatea liceeni, s-a derulat între 24 – 28 august sub emblema unei „Școli de vară”, inițiatorul acesteia fiind **Prof. Florin Moldovanu**, cadru didactic la C.N.R.V., unul dintre profesorii cu rezultate deosebite ai catedrei de Informatică. Programul s-a derulat, zilnic, pe parcursul a câte patru ore, scopul declarat de către organizatori fiind acela de a le prezenta elevilor pasionați de informatică rețelele de calculatoare precum și modul de funcționare a acestora, în perspectiva în care aceștia ar alege pe viitor o carieră în domeniu ca ingineri de rețea, ingineri care instalează echipamentele, designeri, sau/și specialiști în alte

ramuri de activitate din networking. „În mod ipotetic, un astfel de curs poate constitui un prim pas într-o carieră, evident doar dacă cei interesați sunt foarte pasionați de acest domeniu și dacă fiecare dorește să muncească pentru a atinge un asemenea deziderat. Practic, am revenit la Roman cu acest program și intenționez să revin din nou în luna noiembrie, în acest sens încercând să adun cât mai mulți colegi din Google, din diferite domenii de activitate, pentru a le prezenta tinerilor astfel de oportunități”, a spus **Mihaela Paraschiv**, trainer-ul elevilor romanvodiști fiind chiar absolventă a colegiului romașcan. Fosta romanvodișă a terminat Facultatea de Automatizări și Calculatoare din Iași, în prezent fiind network engineer la Google Ireland. Întâlnirea de la C.N.R.V. de la finele lui Gustar a avut loc ca urmare a parteneriatului încheiat între Google și Ministerul Educației și Cercetării

Științifice cu scopul facilitării accesului elevilor și profesorilor români la noile tehnologii, prima întâlnire de acest fel având loc la „Roman Vodă” în luna aprilie a acestui an. Tot la inițiativa prof. Florin Moldovanu, în perioada 7 – 9 septembrie un alt grup de tineri romanvodiști au participat la o altă întâlnire în formula „Școala de vară”, tema fiind „Inițiere în programarea grafică”, de asemenea un domeniu foarte îndrăgit de tinerii pasionați de informatică, foarte generos ca ofertă pentru cei doritori să urmeze o carieră în IT.

Un argument care vine să susțină acest fapt poate fi și acela că în această vară un număr de 19 absolvenți care au optat pentru Facultatea de Informatică sunt în prezent studenți la Iași și la București, unii dintre ei figurând chiar printre primii pe lista celor admiși.

Pagini realizate de A. OPRIS

## „Grecii” de la „Roman Vodă”...

**Î**ntre ultimele competiții pentru elevi care au prins calendarul acestui an școlar, Olimpiada Internațională a Elenismului, desfășurată la București, în perioada 9 – 12 septembrie, a însemnat un nou succes pentru romanvodiștii **Eduard Iosif** (clasa a XII-a) și **Adrian Daniel Ilieș** (clasa a XI-a) care au recidivat la acest concurs la finele căruia au obținut premiul I și medalia de aur, respectiv premiul III și medalia de bronz. Cei doi sunt pregătiți de **Prof. Elisabeta Cristea** și sunt deja abonați la podiumul acestei întreceri internaționale la care au fost prezenți grație prestației deosebite pe care au avut-o la faza națională a olimpiadei de limbă neogreacă, desfășurată în luna martie la Craiova, unde s-au situat pe primele două locuri, ambii participând la nivelul B1. Demn de remarcat este faptul că „grecii” de la „Roman Vodă” nu sunt la prima ispravă de acest fel, o performanță asemănătoare obținând în anul școlar trecut când Eduard Iosif a obținut premiul I și medalia de aur, iar Adrian Daniel Ilieș a fost răsplătit cu premiul II și medalia de argint tot la Olimpiada Internațională de Limbă Neogreacă.

Pentru rezultatele deosebite obținute la acest nivel și pentru faptul că, astfel, au devenit



ambasadori ai excelenței nu doar pentru școala la care studiază, ci și pentru municipiul Roman, cei doi performeri au fost evidențiați în luna mai a acestui an în cadrul „Galei Excelenței în Educație”. Atât Eduard Iosif, cât Adrian Daniel Ilieș au mai fost răsplățiți la sfârșitul anului trecut pentru performanțele lor și de Ministerul Educației și Cercetării Științifice, însă ceea ce-i motivează în mod deosebit este plăcerea de a-și aprofunda limba neogreacă, deși disciplina nu se studiază în liceu.

Cei doi tineri sunt și buni prieteni, aceștia cunoscându-se din Grecia, unde au locuit împreună cu familiile lor timp de 13 ani (Adrian), respectiv opt ani (Eduard).

## Podișul Sucevei. Studiu termo-pluviometric

**S**emnalăm apariția unei lucrări cu un subiect mai rar întâlnit în literatura noastră de specialitate, *Podișul Sucevei. Studiu termo-pluviometric*, semnată de Bogdan Nistor, la Editura George Tofan, Suceava, 2014.

Bogdan Nistor, profesor de istorie-geografie, director al Școlii Gimnaziale Zamoștea (Suceava), în prezent inspector școlar pentru disciplina geografie în cadrul Inspectoratului Școlar Județean Suceava, se distinge printr-o participare activă la numeroase activități metodico-științifice și manageriale cu diverse instituții la nivel județean și național.

Personal, nefiind un specialist în domeniu, nu voi aborda tema lucrării în amănunt, ci voi face o prezentare generală a demersului linear urmat de autor.

Cartea vine să completeze informațiile științifice de natură climatologică pentru această subunitate geografică de 9.000 Km<sup>2</sup>. De mare întindere, lucrarea abordează aproape exhaustiv cele mai importante elemente climatice, temperatura și precipitațiile din podișul Sucevei.

Structurată în șapte părți (capitole) ce însumează un număr de 272 de pagini, format academic, lucrarea reprezintă teza de doctorat cu același titlu, susținută la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași în anul 2009, sub îndrumarea doamnei prof. univ. dr. em. Elena Erhan.

Materialul grafic, alcătuit din peste 170 de schițe, grafice și figuri, la care se adaugă cele 182 de tabele ce au rezultat în urma prelucrării datelor din observațiile meteorologice, ușurează parcurgerea și înțelegerea demersului de cercetare.

În elaborarea ei, autorul, pe lângă analizele (factorii genetici ai

climei) și studiile efectuate, a consultat și 280 de lucrări și studii de specialitate și, în final, au rezultat cele șapte părți (*Individualitatea geografică a Podișului Sucevei, Factori climatogeni, Temperatura aerului în Podișul Sucevei, Precipitațiile atmosferice în Podișul Sucevei, Fenomenele hidrometeorologice în Podișul Sucevei, Influențele scandinavo-baltice asupra climei Podișului Sucevei, Importanța climei pentru societate și economie în Podișul Sucevei*), care demonstrează individualitatea climatică a acestei unități de relief.

Datele utilizate aparțin perioadei 1961-2006, perioadă suficient de mare pentru analiza temperaturii și precipitațiilor din zona menționată, culese de la 8 stații meteorologice și de la cele 29 de posturi pluviometrice existente în Podișul Sucevei.

Bazată pe studii și analize, lucrarea se bazează pe materialul faptic reprezentat de datele meteorologice.

Pornind de la premise și ajungând la concluzii, autorul ne oferă, într-un discurs linear, numeroase date privind evoluția temperaturii și precipitațiilor. Astfel, tânărul cercetător promite să urmeze pe Liviu Apostol, Elena Erhan și alți cercetători din domeniu.

Chiar o simplă lectură a cărții ne oferă elemente privind cunoașterea climatologică a teritoriului menționat pentru diverse domenii de activitate (agricultură, economie, industrie), mă determină să recomand lucrarea tuturor studenților, absolvenților, profesorilor de geografie și, nu în ultimul rând celor interesați de astfel de subiecte, în special pentru județul Neamț (Valea Ozanei, Târgu Neamț, Sagna, Roman etc.).

**Dr. Mihai FLOROAI**

## „Cronica unui destin”

**O**nouă carte semnată de Eleonora-Olga Loghin – „Cronica unui destin” – documentar, vine, din punct de vedere tematic, să completeze imaginea societății dominată de comunism în România din a doua jumătate a secolului al XX-lea, după celelalte cărți de proză ale autoarei: „Testamentul maturității. Mărturiile de ieri și de azi(2010)” și „Colegul meu Aducere aminte (2011)”.

Fiind cadru didactic, de profesie, Eleonora-Olga Loghin își plasează acțiunea romanului, deși volumul este intitulat „documentar” aparține acestei specii literare, într-o școală generală în anii dinainte de 1989, eroii fiind

în majoritate cadre didactice, dar și alte categorii sociale, medici, ingineri agronomi și desigur nu lipsește reprezentantul securității care răspundea de această unitate.

Câteva sunt personajele care se detașează în mod special: directorul Luțu și soția acestuia Luța-personaje aproape malefice care au o preocupare permanentă – dezbinarea colectivului didactic, răspândirea unor motive imaginare pentru a crea o imagine negativă a colegilor și pentru a da naștere unor conflicte între intelectuali, dar, mai ales, au ca preocupare principală ținerea la curent cu tot felul de informații despre manifestările din cadrul colectivului didactic și din viața personală a acestora, a securistului care vizitează localitatea și care nu discută decât cu cei doi, celorlalți neacordându-le nici o atenție.

Cartea mai este importantă și pentru prezentarea altor aspecte din viața școlii referitoare la des-

fășurarea programelor școlare, a practicii agricole și a muncii patriotice a elevilor, susținerea examenelor pentru obținerea gradelor didactice, activități de petrecerea timpului liber, precum și unele tipuri de profesori dedicați meseriei.

Cele trei cărți la care ne-am referit deja, alcătuiesc un tablou al unei lumi veridice-lumea școlii din a doua jumătate a secolului trecut, o lume văzută, cu luminile și umbrele ei, din interior de un om ce s-a dedicat mai bine de patru decenii, cu pasiune și dăruire activității de dascăl.

Eleonora-Olga Loghin și-a scris cărțile cu sinceritatea tranșantă ce i-a caracterizat întreaga viață, într-o limbă română impecabilă, cu o detașare de remarcabilă, cu o nostalgie caracteristică senectuții, cu căldură, fără patimă și fără stridențe

Se pare că Eleonora-Olga Loghin a purtat această carte, căci cele trei cărți alcătuiesc un tot unitar din toate punctele de vedere și mai ales până în 1989 în suflet, iar acum a așezat-o pe hârtie și a încredințat-o tiparului.

Intr-un fel, am putea considera că această carte face parte ceea ce numim cu sintagma „literatură de sertar” de dinainte de 1989, dar, în cazul autoarei noastre, e vorba de un „sertar mental”.

„Cronica unui destin” este o carte scrisă cu dorința (exprimată de autoare), de arăta una dintre fețele lumii românești din a doua jumătate a secolului al XX-lea cu adresabilitate directă către cei care s-au născut după 1989, și care nu au întotdeauna mijloacele veridice necesare realizării unei imagini corecte a unei lumi pe care o dorim apuse pentru totdeauna.

**Constantin TOMȘA**

### Recenzie

Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii

### SEPTEMBRIE

**4/1941 – n. Constantin Măzăreanu**, la Piatra-Neamț (d. 26. 09. 2005), biolog, profesor universitar, fost prorector al Universității Bacău (2003-2004), a absolvit Liceul „Petru Rareș” (1959) și Facultatea de Biologie din Iași (1964). Până în 1992, când a devenit cadru didactic la Universitatea din Bacău, a lucrat ca cercetător la Stațiunea de Cercetări Biologice, Geologice și Geografice „Stejarul” de la Pângărați, Neamț, și la Stațiunea pentru Cultura Sfeclei de Zahăr din Roman. În perioada 1965-2002, a participat la peste 50 de reuniuni științifice naționale și internaționale la care a prezentat un număr de 88 de comunicări, majoritatea fiind publicate. A obținut titlul de doctor (1972), a fost membru al A. O. Ș. și al mai multor societăți naționale și internaționale de ecologie. Inclus în *Who's Who*.

■ 7/1850 – n. **Constantin I. Istrati**, la Roman (d. 29. 01. 1918, Paris), profesor universitar, doctor în medicină (1877) și în chimie (1885), membru (1899) și președinte al Academiei Române (1916-1918), A urmat Școala de Medicină București și

### Rememorări nemțene

scrie lucrarea „Locuința țărânului român”. Specializare în Franța (1879), profesor la Facultatea de Medicină București și la Facultatea de Chimie Organică. Autor a numeroase studii și lucrări științifice din domeniul chimiei: manualul „Curs elementar de chimie” (1891), A înființat



Societatea Română de Științe (1890) și a editat primul număr al Buletinului acesteia (1892). Autor al biografiilor: Carol Davilla, Ion Ghica, Gheorghe Asachi, Theodor Aman. A colecționat documente istorice (Ștefan cel Mare, Alexandru cel Bun, Petru Rareș, Revoluția din 1848, Unirea de la 1859). A fost deputat, senator, primar al Capitalei, ministru în mai multe domenii.

■ 8/1943 – n. **Gogu Gheorghiiță**, la Căndești, Vrancea, cercetător științific, publicist, absolvent al Facultății de Biologie, Iași, doctor în biologie (1976). Biolog și director la Stațiunea „Stejarul”, Neamț, profesor la Universitatea, Bacău (din 1996). A publicat peste 200 de lucrări științifice, în presa de specialitate și mai multe volume: „Aploidia experimentală la plante, în contextul biotehnologiilor moderne”, „Radiobiologie vegetală”; „Din enigmatul evoluției”; „Bazele geneticii”; Premiul „Emanoil Teodorescu” al Academiei (1980). Organizator de simpozioane la Piatra-Neamț: „Plantele



## Știați că Transfăgărășanul pornește de la Roman?

**D**e nu știați, aflați acum că această neegalată „potecă”, traversează, curajos și pitoresc, „Alpii Carpatini” ai Europei – Munții Făgăraș – a fost realizată de câteva unități militare de profil Geniu, coordonate de ofițerul romașcan, absolvent al Liceului „Roman Vodă”, Grigore Munteanu Soare, ajutat de ofițerul Jigău, din Roman și acesta. Primul a condus întregul traseu, plus partea sudică a drumului Bălea Lac – Vidraru, iar celălalt, partea nordică Bălea – Cârțișoara. Pe parcurs, „Făgărășanul” trece printr-un tunel de peste 800 m, realizat de o societate de profil, din Brașov.

Unitățile militare aparțineau orașelor: Alba-Iulia și Râmnicul-Vâlcea, totalizând un număr de șase mii de specialiști în geniu, ce au fost remunerați, în acei ani, la grupa „muncă grea”. Precum la „Meșterul Manole”, au fost și jertfe: la militari, șase iar la iar la tunel, treizeci, cei mai mulți fiind surprinși de avalanșe montane.

Drumeagul nostru transmontan a fost făurit într-un interval de patru ani (1971-1974), fiind dat în folosință cu patru decenii în urmă. Măsoară o lungime de 97 km, însumând în el 4.000.000 m<sup>3</sup> de terasament și 300.000 m<sup>3</sup> de zidărie anti-avalanșă. Pe parcurs, numără 27 de viaducte și 830 lucrări de artă. Cu totul, a costat 354.000.000 lei, scoși, cum era pe atunci din bugetul statului.

După Trans-Silvania – țara de dincolo de păduri, acum Tans-Făgărășan – drumul de peste munți. Un Făgăraș compus din doi „a”- suișul și coborâșul – și un „a”- piscul drumului, ajuns la Lacul Bălea. Chiar și numele comandantului uriașului șantier, ascunde în el simboluri elocvente – Munteanu și Soare. Un „Trans” ca o replică la acel „Hai să dăm mână cu mână”. O „Curbă a lui Gauss”, la dimensiuni de Monument Planetar. Și, de ce nu, una din Minunile Lumii, alături de multele altele, de la Piramide și Assuan, la Turnul Eiffel, sau acel

„Zgârie cer” din Dubai.

Duce mai departe, parcă Podul antic al lui Apolodor, „Alhambra” de la Curtea de Argeș, „Sixtina de la Voroneț”, „Columna dacică” a lui Brâncuși și cele două „prefăgărășene”, acele drumuri montane, construite voluntar de către tineretul postbelic: Agnita – Botorca și Salva-Vișeu. Mai amintesc un fapt care adâncește metafora noastră că „Făgărășanul” e înrudit cu Cetea mușatină a Romanului, acela că inginerul de lângă noi, Mihai Știrbu, a parcurs, nu de mult, cei aproape 100 km, în urcuș și coborâș montan, în aer liber, când cu o bicicletă, când pe jos, acest drumeag de piatră, „rod” al unei armii care a știut să spună și „pe aici nu se trece” și „pe aici se tot trece”. Iar cei ce trec, rămân uimiți.

*E cel mai frumos drum din lume, cel mai spectaculos traseu – o spune site-ul german Cars-route. Prea cunoscutul The Guardian, susținea recent că e cel mai fascinant traseu rutier din Europa; treci pe lângă lacuri și cascade, apoi urmează cea mai frumoasă parte, coborârea pe șoseaua șerpuită, cu mai multe curbe, decât ar părea că e posibil. Iar în Rider's Digest din 2013, se mai afirmă că, cele trei drumuri incredibile din lume, sunt: Zidul Chinezesc ca fortificație, Transfăgărășanul din România ca frumusețe și Drumul morții din Bolivia, ca inutilitate, toate trei de mari dimensiuni.*

Să-mi fie iertată raportarea continuă a transalpinului Făgăraș, la urbea noastră. De parte de mine vreo eventuală intenție de a-l numi „Trans-romașcanul”, deși l-au săpat în piatră, doi coordonatori mușatini. Această minune a planetei aparține unui popor și unei geografii, numită România. La fel ca și Carpații ei. Un Drum, nu al „Mătășii”, ci al măreției Naturii, care, pornit de la scrierea unui alt romașcan, Calistrat Hogaș – „Pe drumuri de munte” – a ajuns în a fi astăzi „Un drum peste Munte”.

Prof. Gheorghe A. M. CIOBANU

## Off! Iar la școală...

**D**inghi-linghi a sunat clopoțelul. A început un an nou școlar. Pe 14 septembrie, nu e semn bun. Că igenizarea din școli s-a făcut cu var de la părinți sau de la Primărie, nu are importanță. Bine că s-a realizat. Că nu toate unitățile școlare au autorizație de funcționare are importanță. Dovedește dezinteres și lentoare față de școală românească. Un lucru e cert, igenizarea s-a făcut la limita banilor oferiți de primărie, care așa cum bine știți sunt cu ciubote roșii.

Luni a fost sărbătoare. Și pentru prichindei și pentru liceeni. Fiecare prichindel și-a cărat cu mândrie ghiozdanul cu personajele favorite până în clasă. La întoarcere acasă l-a adus bunica. Era prea greu și prea mare. A înțeles totuși, ceva din prima zi. La școală trebuie să învețe cu sârg, să ajungă „cineva” în viață. Elevul de liceu a fost mai sigur pe el. A arborat o ținută chic, o freză cu tendințe și de ce nu un telefon „asortat”. Toate bune și frumoase. Nu suntem sălbatici, societatea a evaluat, ofertele curg pe toate părțile, ochii văd, inima cere, iar de când e lumea și pământul, părinții s-au făcut luntre și punte, să-și răsefețe odraslele. Din păcate, pentru prea mulți copii, școala a devenit o scenă pe care urcă să piardă vremea, să-și „liniștească” babacii și de pe care să coboare, în nedorit de multe cazuri pe scara din spate. Brusc și fără aplauze. Pentru că, nu au de ce să le primească. Sunt șomeri, liceeni cu „bac”-ul luat. Statul nu are nevoie de ei, te gândești cum să-i primească pe imigranți. Ordin de la împărăție. Șă se simtă bine, ca acasă. Săracii!

Luni, în România s-au deschis școlile. A fost o sărbătoare „de suflat”, o zi cu multe flori. „Musafirii” veniți la festivitate au vorbit puștanilor din careu despre marele efort făcut de statul nostru pentru ca ei să studieze în condiții minunate. Și în târgul Pietrei s-au rostit cuvântări încurajatoare, îndemnuri firești. S-au promis și cataloage digitale. Ca să vezi. În perioada interbelică se spunea peste tot că, după Franța, România avea cel mai bun învățământ din Europa. Cum s-a ajuns pe podium? Simplu. Pentru că, în politică era haos ca și astăzi a intervenit regele Carol I. Dixit: „Am doua dorințe – ministrul de externe să aibă doctoratul la Sorobona, iar la învățământ lasă-l pe Haret, pentru că acolo e viitorul țării”. Și Haret a condus școala românească 12 ani. Aici e secretul.

Dumitru RUSU

### Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii

**m**edicinale – realizări și perspective”, „Genetica în sprijinul progresului social-economic”. Președinte al Filialei Neamț a A. O. Ș. La mulți ani, domnule profesor!

■ 10/1951 n. **Gabriel Ploșcă**, inginer, profesor, lider sindical. Absolvent al Institutului Politehnic „Traian Vuia” din Timișoara (1977), gradul didactic I în învățământ acordat de Universitatea Politehnică București (1993).

Profesor la Colegiul Tehnic „Petru Poni” (1976-2008), membru în comisia națională de chimie industrială, specialist în elaborarea de standarde ocupaționale, evaluator de manuale și autor de manuale școlare. Participare la cursuri, seminarii și programe de formare europene: „Prohibiti-



on of Discrimination to Promotinnng Equality” organizat de ILO-ITUC; „Dialog social în România și în Uniunea Europeană; Locul și rolul partenerilor sociali”, organizat de Institutul de Formare Economică și Socială etc. (1997-2010).

Vicepreședinte al SLLICS Neamț (1991-2008),

### Rememorări nemțene

apoi președinte, din 2008 – prezent. Vicepreședinte al FSLI, coordonează Departamentul pentru Învățământ Profesional și Tehnic și Departamentul Proiecte și Formare (2002-prezent). Președinte al Uniunii Județene a Sindicatelor Democratice Neamț (2000-prezent) etc. Manager de proiect POSDRU și manager de proiect Leonardo da Vinci (2011-2014).

■ 11/1930 – n. **Eduard Covali**, la Orhei, Basarabia (d. 2.11. 2002, Piatra-Neamț), teatrolog, scriitor, mentorul spiritual al TT. A absolvit I. A. T. C. „I. L. Caragiale”, cu întreruperi, fiind condam-



nat politic, a lucrat pe diferite șantiere de construcții. Diverse funcții la T. T., (1961-1992), pictor-executant, secretar literar, director, regizor, consilier artistic. Debut publicistic în revistele „Teatrul” și „Contemporanul”, (1957), și cu pseudonimul V. Negrea. Colaborări: „Ceahlăul”, „Acțiunea”, „Antiteze”, „Ateneu”, „Asachi”, „Informația Primăriei”, „Apostolul”, „Meridianul Ozana”, „Credința neamului” ș. a. A dramatizat: «Inimă rece», «Albă ca zăpada și cei șapte pitici» «Cartea junglei». Debut editorial cu „Teatrul”. A fost membru al U. S.

Constantin TOMȘA

(continuare în pag. 14)

## DANIELA IACOB – Ucenica cea purtătoare de doruri – o carte cu adânc beneficiu spiritual –

**S**crierile profesoarei Daniela Iacob sunt hromografice. Daniela Iacob nu scrie despre sine, ci cu sine, pe dinăuntru sufletului.

Un cititor nu prea grăbit observă, fără mare greutate, că toate titlurile operelor sale poartă în primul rând cuvântul dor: „Dor de Dumnezeu” (2004), „Dor de Maica Domnului” (2006), „Dor de Sfinți, dor de Țara Sfântă” (2008), „Dor de oameni” (2011). De asemenea, lesne se poate observa

că, în ultima carte, „Ucenica cea purtătoare de doruri”, apărută la editura „Conta” în 2015, autoarea, ca și în cea precedentă, „Dor de oameni”, își îndreaptă dorul și în direcția celor aproape de țărână, către cei de jos, oameni și oameni, cu ispite și păcate, cu bune și rele.



Cuvântul „dor”, prin semantica sa, presupune iubire (dragoste) și tristețe (nostalgie) în același timp. Sentimentul sugerat de cuvântul „dor” este condiționat de atașamentul față de o persoană care nu se află în apropierea celui care este încărcat cu asemenea trăire. Așadar, cuvântul „dor” are inefabilul său. Și pentru asta e greu traducibil, dacă nu chiar imposibil. Este vorba de o simțire precum „valul care poartă dorul mării de la săruta țărnelor”, după spusele lui Lucian Blaga sau după Nichita Stănescu „Mi-e dor să pot să nu-mi mai fie dor de tine”. Dorul se stinge doar prin apropiere de ființa iubită, prin reciprocitate sentimentală...

Revelatoriu, Daniela Iacob ia Dorul de Sus din primele cărți și îl coboară la Dorul de Jos, pe descendentul traseu Dumnezeu – Iisus Hristos – Maica Domnului – Sfinți – oameni, adică de la lumină spre posibila luminare a oamenilor. Cu alte cuvinte, dorul, în viziunea ei, este asemenea unei raze mângâietoare, ocrotitoare. Autoarea, ca om, se consideră a fi un simplu mesager al Dorului de nemărginire, adică „Ucenica cea purtătoare de doruri”, așa cum își intitulează și ultima apariție editorială. Nu

purtătoarea unui dor, ci purtătoarea dorurilor.

Într-o scrisoare, adresată unor elevi dintr-un liceu bucureștean într-o primăvară a anului 1986, Constantin Noica spunea că „lumea oamenilor se împarte în două: în subiecte umane și obiecte umane”. Unii dintre noi ajung subiecte umane, înmulțind darurile date de Sus prin hărnicie, priecere, ținută morală și demnitate. În această calitate, de subiect uman, Daniela Iacob, vede, simte, descoperă miracolul iubirii de Dumnezeu, de Maica Domnului, de Sfinți, de oameni și concretizează trăirile sale prin cuvântul scris.

Citind cărțile sale, împlânzești gândul și liniștești sufletul. Primul capitol al celei de a cincea cărți poartă numele „Ucenica” și este, în cele din urmă, o poveste de adorație față de Dumnezeu și față de creația Sa, omul. Iar călăuza drumului care poate înlesni adorația este duhovnicul, căruia autoarea îi țese un portret la modul excelenței. Textul este o superbă poveste cu cheie. E povestea unei fetițe de 10 ani, care, trecută prin experiențe dificile, câștigă, rând pe rând, cât mai multe virtuți creștine. Citită altfel, povestea pare neverosimilă. Metaforic însă, fetița apare în chip de artistă, de dascăliță, de ființă rătăcită „prin hățșurile gândurilor”, de cunoșcătoare a cărților ce poartă cuvântul lui Dumnezeu, de pelerin pe la locurile sfinte, de mentor, de îndrumător, prilej de a decanta stări, fapte, idei. Anvelpoa ficțională, odată dată la o parte, ne lasă să vedem clar că vârsta de zece ani este de fapt vârsta aceea curată, sinceră, promițătoare, când multe pot fi înțelese. Fetița de 10 ani este sufletul, starea firii, pruncia, nevinovăția.

Beneficiind de o scriitură plăcută ochiului și inimii, cartea câștigă în valoare, oferind pe viu trăiri spirituale care nu se află la îndemâna oricui. Prima parte impresionează, a doua oferă pildă, iar a treia scoate la lumină „gânduri delicate”, despre chipuri îndrăgite și frământări de sine. Toate laolaltă oferă hrană spirituală și cale de întărire sufletească.

O mențiune specială se cere a fi precizată pentru exercițiile de adorație privitoare la rugăciune, la statura duhovnicului și la taina preoției, adevărate, cuceritoare ca pledoarie, vrednice în idei, pilduitoare, luminătoare, convingătoare, curate în stil, scrise, așa cum afirmam la început, cu sufletul rupt din suflet.

*Comentariu de Leonard ROTARU*

## Elevii propun reformarea sistemului de învățământ românesc

**C**onsiliul Național al Elevilor a lansat prima rezoluție privind viziunea asupra sistemului de învățământ din România. După ce 7.000 de chestionare au fost diseminate elevilor din 20 de județe, anumite probleme, cât și soluții au fost identificate și incluse în documentul pe care Consiliul Național al Elevilor l-a lansat marți, 21 iulie. Înaintată principalelor instituții publice, rezoluția a fost dezbătută în cadrul Adunării Generale Extraordinare de la Buzău, în perioada 10 – 13 iulie. Programa școlară neactualizată, necorelată la așteptările, nevoile și interesele elevilor a fost recunoscută drept primul impediment în sistemul educațional românesc.

Consiliul Național al Elevilor salută o viitoare modificare a programei școlare, ce ar trebui să fie axată mai mult pe nevoile și interesele principalilor actori ai sistemului de învățământ. Numărul mare de elevi dintr-o clasă, predarea teoretică și lipsa practicii, lipsa abordării transdisciplinare, accentul ridicat pe materiile de bacalaureat și nerespectarea programei sunt alte bariere identificate.

Reprezentativitatea în Consiliul de Administrație al școlilor va putea fi îmbunătățită doar dacă metodologia de funcționare a acestuia va fi modificată.

Potrivit reprezentanților Consiliului Național al Elevilor, uniforma nu trebuie să fie obligatorie, iar în cazul introducerii ei, aceasta să fie oferită gratuit de către școală. Mai mult, ei susțin că manualele claselor a XI-a și a XII-a trebuie să fie distribuite gratuit. Ziua voluntariatului semestrial și parteneriate cu ONG-uri sunt propuneri făcute de reprezentanții elevilor pentru un sistem educațional mai avansat. Excluderea mediilor generale din ciclul gimnazial drept criteriu de departajare pentru admiterea în învățământul preuniversitar, cât și apariția a două tipuri de bacalaureat sunt schimbările propuse de elevi.

*Rep.*

### Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii

(urmăre din pag. 13)

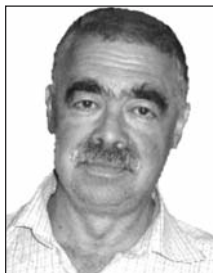
**18/1960** – n. **Ada Popovici**, la Iași, profesoară, eseistă, publicistă. Studii de filologie, regie de teatru, film și tv., jurnalistică. Doctor, magna cum laudae, în științe filologice (2007), profesor la Colegiul Tehnic „Gheorghe Cartianu” din Piatra-Neamț. Numeroase participări la simpozioane, conferințe și colochii naționale și internaționale. Colaborări: „Apostolul”; „Monitorul cultural și artistic de Neamț”; „Convorbiri literare”; „Revista noastră” (ASTRA) ș. a. Cărți: „Poezia românească. Studiu teoretic și aplicativ”; „Limbajul dramatic și orizontul de așteptare estetică”; „Rugăciuni pentru cei mici”; „Limbă și literatură română. Comunicare. Proză. Dramaturgie”; „Alfabetul din povești”. La mulți ani!

■ **19/1953** – n. **Viorel Nicolau**, inginer, editor, anticar, filatelist, publicist. A absolvit Facultatea

Tehnologia Construcțiilor de Mașini, Brașov, inginer la I. M. „Ceahlău” și profesor-inginer la Grupul Școlar de Construcții. Din 1991, devine librar, anticar, atestat de Ministerul Culturii. A înființat, în Piatra-Neamț, prima librărie-anticariat privată. Este

### Rememorări nemțene

recunoscut ca un bun colecționar de cărți poștale ilustrate. Membru în diferite comitete și comisii filatelice. Organizator a peste douăzeci de ediții ale Simpozionului național de cartofilie de la Piatra-Neamț; este președinte al Asociației Filateliștilor



Neamț. A editat sute de cărți (prin propria-i editură „Cetea Doamnei”), autor, coautor sau colaborator la peste 30 de cărți, îngrijitor de ediții. Colaborator la toate publicațiile din Neamț. La mulți ani!

■ **20/1953** – n. **Ioan Amironoaie**, la Timișoara, profesor, compozitor, ziarist, absolvent al Conservatorului „Gheorghe Dima” Cluj. Peste 30 de ani de activitate la catedră în Județul Neamț, ziarist („Realitatea Press” și „Monitorul de Neamț”), colaborări la radio și tv., la: „Acțiunea”, „Antiteze”, „Apostolul”, „Asachi”, „Monitorul de Roman”, „Ochiul public” (Neamț), „Convorbiri literare”, „Actualitatea muzicală”, „Bravo”, „Salut”. Interpret și compozitor (piese muzicale difuzate pe posturile de televiziune centrale și locale). Premii pentru proză („Sadoveniana”) al revistei „Tribuna”. Două volume din ciclul „Privilegiu” (2004, 2005), alcătuite din interviuri cu mari personalități din lumea muzicală. La mulți ani!



## Thesaurul Eladei

În luna iulie 2015, a avut loc ultima reuniune de proiect, în cadrul parteneriatului pentru învățare *GrundtvigThesaurus-Treasury for Adult Education*, [www.adult-education.ro](http://www.adult-education.ro), la Universitatea din Patras (The Graphics, Multimedia & GIS Laboratory), Grecia.

În cadrul reuniunii au fost prevăzute o serie de ateliere de lucru, vizite de studiu, cursuri de formare, seminarii de formare, seminarii științifice, cât și cum urmează:

În cadrul Seminarului internațional *Thesaurus-Adultslearnespartenerhip*, fiecare coordonator/membru al echipei de proiect a prezentat o lucrare științifică cu tema centrală *Învățarea la adulți*, cu aplicarea metodologiei speciale rezultate din desfășurarea parteneriatului GrundtvigThesaurus (terapiile ocupaționale bazate pe folosirea tradițiilor în activități de învățare care a implică atât noile tehnologii, cât și limbile moderne).

Fiecare partener a pregătit un program de formare și a susținut o sesiune de formare, în cadrul întâlnirii, folosindu-se LMS. Tema centrală a constituit-o tradițiile, fapt pentru care, echipa Asociației Magister Educationis Neamț a prezentat o secvență de formare din cadrul



tului la nivelul fiecărei instituții implicate în proiect, în cei doi ani în care s-a desfășurat, respectiv perioada 2013-2015. Astfel, partenerii au prezentat filme documentare, imagini surprinse în timpul desfășurării activităților, prezentări PPT, afișe, pliante, postere, softuri educaționale.

Workshopurile de formare cu tradiții și obiceiuri grecești au introdus partenerii în lumea mitică a vechii Grecii. Dansurile cu specific local, producerea săpunului Knossos din ulei de măsline, prepararea brânzei Feta sunt doar câteva din atelierele la care am participat cu toții, cu deosebit interes.

Vizitele de documentare au avut loc la Muzeul Arheologic din Patras, la Fabrica de rahat loukoumia din Koulou, la o fabrică locală de vin, AchaiaClaus, precum și la Muzeul Olympia.

Proiectul *Thesaurus* s-a încheiat, rezultatele sale însă rămân mărturie a dragostei de tradiții și obiceiuri, culturii moștenite din generație în generație, ca simbol și element de identitate al fiecărui popor. Dintre produsele finale, care promovează tradițiile și obiceiurile dincolo de granițe, amintim: platforma de învățare, sistemul LMS, softurile educaționale, seminariile, simpoziioanele, programele de formare, toate promovând ceea ce are mai de preț fiecare țară, prin intermediul limbilor de circulație internațională (franceza și engleza), dincolo de barierele impuse de limitarea spațiului fizic.

Prof. Elena-Roxana IRINA

## Aniversări - septembrie

- 0** 1. **FILARMONICA DE STAT DIN CLUJ**; 60 ani de la înființare;
01. **LUDOVIC AL XIV-LEA** (1638–1715) rege al Franței și al Navarei; 300 ani de la moarte;
01. **MICU, SAMUIL** (1745–1806) teolog, istoric, filolog și filosof iluminist; 270 ani de la naștere (dată neconfirmată);
02. **PALEOLOGU, ALEXANDRU** (1919–2005) scriitor, om politic, diplomat; 10 ani de la moarte;
02. **RĂCHIȚEANU-ȘIRIANU, IRINA** (1920–1993) actriță; 95 ani de la naștere;
02. **VUIA, TRAIAN** (1872–1950) inginer, inventator, academician; 65 ani de la moarte;
04. **BACOVIA, GEORGE** (1881–1957) poet; 134 ani de la naștere;
08. **ZIUA INTERNAȚIONALĂ A ALFABETIZĂRII**;
15. **CHRISTIE, AGATHA** (1890–1976) scriitoare engleză; 125 ani de la naștere;
- 15/27. **GAZETA MATEMATICĂ** (București) revistă lunară; 120 ani de la apariție;
17. **CASONA, ALEJANDRO** (1903–1965) dramaturg și poet spaniol; 50 ani de la moarte;
19. **ZIUA EUROPEANĂ A PATRIMONIULUI**;
24. **LUMEA** (1945–1946): „săptămânal literar, artistic, social”, București, dir. G. Călinescu; 70 ani de la apariție;
26. **MORAVIA, ALBERTO** (1907–1990) scriitor italian; 25 ani de la moarte;
26. **ZIUA EUROPEANĂ A LIMBILOR**;
27. **GOURMONT, REMY DE** (1858–1915) scriitor și critic literar francez; 100 ani de la moarte;
29. **ARSENIE BOCA** (1910–1989) ieromonah, teolog și artist plastic; 105 ani de la naștere;
29. **ICOANA LUMEI** (1940–1946): „Foaie pentru îndeletnicirea moldo-românilor”, Iași, săptămânal, red. Gheorghe Asachi; 175 ani de la apariție.



cursului *Traditional Romanian wedding*.

Componenta de monitorizare a activităților, la nivelul proiectului, s-a evidențiat prin prezentarea unui raport de implementare a proiectului

## Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii

22/1960 – n. **Mihai Floroia**, licențiat al Universității „Al. I. Cuza”, Iași (1997). Doctorat în Teologie (2010), cu distincția Magna cum Laude, la Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca cu teza *Inchiziția între mit și realitate*. Profesor titular la Liceul Tehnologic „Spiru Haret”, în prezent și director al Școlii Postliceale Sanitare Piatra-Neamț. Inspector școlar în cadrul ISJ Neamț (2007-2012), inspector școlar general adjunct în cadrul acestei instituții (4 iunie-31 august 2015). Publică: *Inchiziția în Europa*, Editura Crigarux, 2001 și *Rolul metodei didactice în învățământul religios*, Editura Alfa, 2004, diverse studii și articole de specialitate.



Stagii de cercetare doctorală și postdoctorală: la Universitatea Catolică din Louvain-la-Neuve (Belgia), la Universitatea Misericorde din Fribourg (Elveția) și la Institut de Recherche Religions, Spiritualités, Cultures, Sociétés al Universității din Louvain-la-Neuve. În perioada 1 septembrie 2011-

### Rememorări nemțene

28 februarie 2013 a urmat stagiul de cercetare postdoctorală *Identitate etnică și confesională în Transilvania habsburgică*, la Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca.

23/1905 – n. **Victor Savin**, la Bibirești, Parincea, Bacău (d. 27.08. 1975, Piatra-Neamț), profesor, publicist. Absolvent al Liceului Național și al Facultății de Litere din Iași. profesor la: Gherla, Cernăuți și Piatra-Neamț (Liceul „Petru-Rares” și Școala din Văleni). Articole și recenzii, în „Minerva” (Iași), Revista de Drept Penal (București), „Preocupări didactice” și

„Anuarul” Liceul „Petru-Rares”. Traduceri din franceză. După 1947, a fost arestat și dus la Canalul Dunăre – Marea Neagră (trei ani).

24/1937 – n. **Mihai Andone-Delahomiceni**, la Homiceni-Bârgăuani, Neamț. Absolvent al Facultății de Istorie-Filosofie. Peste patru decenii de apostolat (1960-2000); apreciat cu distincția „profesor evidențiat”. După 1989, a fondat Cenaclul „Mesagerii tinereții”; a contribuit la organizarea și desfășurarea manifestărilor dedicate celei de a 600-a aniversări a Municipiului Roman. Membru al Societății Culturale „Roman 600”, al Fundației „Melchisedec Ștefănescu”, al Asociației „Visarion Puiu”



(continuare în pag. 16)

# Vacanțe Muzicale la Piatra Neamț

## Farmecul discret al aristocrației sunetului

**A**doua ediție după întreruperea determinată de criza atotstăpânitoare și a patruzeci și doua de la începuturile din anii '70. Ce au devenit, între timp, Vacanțele Muzicale de la Piatra Neamț? Lucrurile s-au schimbat – și nu neapărat în bine, ba, dimpotrivă – socialul, politicul și chiar mentalul colectiv se află situat pe alte coordonate, realitățile sunt altele față de acum aproape o jumătate de veac și poate și percepția muzicii are acum alte dimensiuni. E adevărat, astăzi oricine poate avea cel mai facil acces la muzică, informația a devenit copleșitoare și, tocmai din această pricină, contactul direct cu arta sunetelor capătă o valoare mai mare. Și astfel s-ar părea că festivalurile de acest gen sunt esențiale și necesare. Numai că, din păcate, în mare parte ele au devenit un fel de pretext seral pentru loisir. Dimensiunile comerciale ale acestor manifestări se încadrează perfect în spiritul ușuratic al epocii. Am citit, deunăzi, o pertinentă însemnare a unei doamne din Bacău, care regreta – fără a fi propriu-zis nostalgică – sensul pierdut al acestui fenomen, invocând spiritul anilor '70, când, fără a avea scene imense, amplificări sofisticate și jocuri de lumini, muzica își făcea datoria față de sufletele celor care, chiar dacă umpleau sala pe jumătate, constituiau, prin emoție, trăire și sinceritate a percepției, aristocrația locală a sunetului. Dar, așa cum am mai spus, acum realitățile sunt cu totul altele și faptul că publicul, statornic sau fortuit, există încă, nu poate fi decât un semn al normalității vieții umane și al perenității muzicii de calitate.

### ● Mozart, înainte de toate!

Vom rememora aici, succint, câte ceva din programul celor șapte zile ale festivalului, încercând să punctăm momentele care definesc convingător alura Vacanțelor. Ca de obicei, prima seară a marcat semnificativ debutul seriei de manifestări prin aportul de calitate al orchestrei brașovene *Kamerata Kronstadt*, dirijată de Cristian Oroșanu și având-o ca solistă pe violonista Cristina Anghelescu. Un program Mozart, potrivit, zicem noi, atmosferei estivale. Uvertura la opera „La finta giardiniera”, scrisă de Mozart la doar 18 ani, în 1775, inspirându-se, se spune, din lucrarea cu aceeași temă a lui Pasquale Anfossi. O poveste cu final fericit, dintre Conte Belfiori și marchiza Violante Onesti. Un intro miniatural, interpretat inspirat și în spiritul mozartian, de talentații artiști

*Cea de-a 42-a ediție a Festivalului Internațional „Vacanțe Muzicale la Piatra-Neamț”, a fost organizată de Centrul pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” Neamț, sub patronajul Consiliului Județean Neamț, în perioada 5-11 iulie 2015.*

*Programul Festivalului a reunit concerte simfonice, corale, muzică de cameră, muzică de promenadă, seri speciale dedicate muzicii tradiționale, jazz-ului, muzicii vechi sau pop, dar și două cursuri de măiestrie – chitară și flaut.*

*Printre capetele de afiș ale acestei ediții s-au numărat violonista Cristina Anghelescu și Orchestra „Kamerata Kronstadt” Brașov, Corul de Cameră „Preludiu”, Cvartetul „Gaudeamus” al Filarmonicii Brașov, Ansamblul Folcloric „Maria Tănase” Craiova sau trupa „Taxi”.*

*Spectacolele s-au desfășurat atât în Sala Consiliului Județean Neamț, cât și în aer liber, în Piața Turmului din Piatra-Neamț. Pentru toate evenimentele organizate în cadrul celei de-a 42-a ediții a Festivalului Internațional „Vacanțe Muzicale la Piatra-Neamț” publicul a avut acces gratuit.*

brașoveni. Ultima dată pe scena Vacanțelor (cei drept, în sala Teatrului Tineretului), Concertul în La major, nr. 5, KV 219 pentru vioară și orchestră de W.A. Mozart s-a cântat acum exact 34 de ani, pe 5 iulie – ce coincidență! – 1981, de Orchestra Simfonică a Conservatorului „George Enescu” din Iași, sub bagheta lui Sabin Pautza și avându-l solist pe Cristian Pintilie. În același concert, au mai evoluat soprana Ada Bolocan-Strungariu, clarinetistul Doru Albu și pianista Venera Anghel. Scris în 1775, la Salzburg, concertul turc – așa cum mai este cunoscut, datorită izului oriental din secțiunea mediană a părții a treia – beneficiază, pe lângă multă cantabilitate, și de o scriitură violonistică de o mare acuratețe. Ei bine, tocmai această caracteristică a fost pusă în valoare de violonista Cristina Anghelescu. Frazare corectă și expresivă, cantabilitate subliniată cu grație feminină, sunet corect dozat. Din păcate, efectele dinamice, foarte importante într-o interpretare nuanțată, au suferit din pricina spațiului deschis. Este, de altfel, și principalul reproș pe care solista l-a adus numeroasei, dar eclectice asistențe. Dincolo de acesta, Cristina Anghelescu a ținut să ne mărturisească, printre altele: „Am auzit foarte multe lucruri bune despre Vacanțe, lucru ce m-a determinat să-mi doresc foarte mult a cânta aici. Iată că acum am reușit, iar aștep-

tările legate de ceea ce se întâmplă aici mi-au fost confirmate. Locul acesta, centrul istoric – sau Piața Turmului, cum îl numesc cei de aici –, este încântă-



tor. Chiar am avut senzația că mă aflu într-un mic orășel din Germania, unde se întâmplă ceva asemănător. Loc deschis, aerisit, vestigii istorice la un pas de scenă, lume destinsă... M-am simțit minunat!”.

### ● Câte ceva pentru fiecare

Seara muzicii corale ne-a prilejuit reîntâlnirea, după mai bine de 10 ani, cu renumita formație corală a centrului Tinerimea Română, corul de cameră

Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii

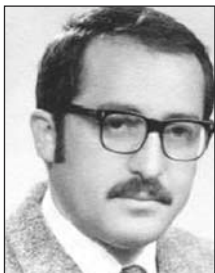
(urmăre din pag. 15)

**Ș**. a. Redactor-șef la „Infrățirea”, „Radar” și responsabil de pagină la „Cronica româncă”. Cărți: „Ruginoasa-Neamț, pagini de istorie”, „Cu cărțile pe masă...”, „Între Efemer și ...Eternitate”, „2 metri pătrați de pământ”, „Istoria orașului Roman. 1392-1992” ș. a. La mulți ani, domnule profesor!

■ 26/2000 – d.

**Cătălin-Florin Stupcanu**, la Ceahlău, profesor, ziarist, scriitor (n. 2.04. 1938, Filioara, Agapia, v. fișa lunii aprilie.)

■ 27/1855 – n. **Emanoil Al. Manoliu**, la Stejaru, Neamț (d. 1. 04. 1931, Iași), profesor universitar, actor, ziarist, a absolvit Liceul Național și



Facultatea de Drept, Iași. A slujit scena Teatrului Național din Iași timp de aproape trei decenii (1877-1906), bucurându-se de prețuirea artiștilor Mihail Galino și Aristizza Romanescu. Profesor la Catedra de declamație la Conservator (1901-1905).

## Rememorări nemțene

A editat Ziarul „Ecolu Moldovei” (1890-1909; 1914-1918). S-a remarcat ca istoric al teatrului, publicând „O privire retrospectivă asupra teatrului românesc” (1925) și „Istoria teatrului” vol. I, (1903).

■ 27/1919 – n. **Costache Andone**, la Filipeni, Bacău, medic, animator sportiv și cultural, a absolvit Facultatea de Medicină „Grigore T. Popa” din Iași. A profesat ca specialist ORL (dr. în medicină) la Spitalul „Sfântul Spiridon” din Iași, apoi, din 1945, medic primar și șef de secție la Spitalul din Piatra-Neamț. A înființat și a condus Policlinica cu



Plată din Piatra-Neamț (1984-1997). Membru al A. O. Ș. din România și președinte al Filialei Neamț. Distins cu numeroase diplome și plachete, precum și cu decorațiile: *Crucea Meritul Sanitar*, *Coroana României cu Panglica de Virtute Militară*, în cel de Al Doilea Război Mondial, *Virtutea*

*Ostășească*, *Medalia Tudor Vladimirescu* ș. a. La mulți ani, domnule doctor!

■ 27/1937 – n. **Nicolae Florian**, la Vânători-Neamț, învățător, animator cultural, publicist, absolut al Școlii Pedagogice din Piatra-Neamț (1956, șef de promoție). A predat la școlile din: Păstrăveni, Boiștea, Petricani, Lunca (director), Vânători-Neamț. A fost director al Căminului Cultural (1968-1978); primar (1990-1992) și consilier comunal până în



## Vacanțe Musicale la Piatra Neamț

**P**reludiu, pregătit și dirijat cu măiestrie și dragoste de cântec de maestrul Voicu Enăchescu. Și, chiar dacă anii au trecut, chiar dacă realitățile zilelor noastre sunt altele, chiar dacă însuși maestrul a mai îmbătrânit, sonoritatea impecabilă a rămas aceeași. Un repertoriu divers și, pe alocuri, destul de dificil, a fost expus cu virtuozitate, claritate și simț al măsurii, într-o manieră autentică, fie că a fost vorba de partituri renașcentiste, clasice, romantice sau de inspirate prelucrări folclorice.

În seara dedicată muzicii de cameră, programul a fost susținut de Cvartetul *Gaudeamus*. Formația, născută la Iași și transferată, prin forța lucrurilor, la Brașov, dovedește o maturitate sonoră de invidiat într-un teritoriu în care se intră și, mai ales, se rezistă destul de greu. Lucrările lui Mozart, Dvorak, Johann Strauss sau Fritz Kreisler au fost interpretate curat și cu aplomb de cei patru protagoniști, care au dovedit omogenitate și percepție acută a stilului cameral.

Tinerii artiști nemțeni au fost reprezentați la această ediție de Daniel Ciobanu, un pianist ce străbate cu pași siguri teritoriul afirmării și actrița Cristina Giurgea. Ca și în alte rânduri, câteva instituții de învățământ superior artistic au ținut să fie prezente, prin muzicieni reprezentativi. Universitatea Națională de Muzică București, Academia de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca și Universitatea de Arte „George Enescu” Iași au fost reprezentate de violonista Alexandra Tănase, violoncelistul Alexandru Totan, fagotistul Alin Dănilă, pianista Bianca Murariu și tenorul Sergiu Coltan. De altfel, acesta din urmă a efectuat un adevărat tur de forță prin partiturile repertoriului clasicizat al liedului, de la primele șapte lucrări de gen din ciclul schubertian *Dichterliebe*, op. 1, la miniaturile semnate de Mozart, Enescu, Ottorino Respighi sau Edward Grieg. Un tenor de perspectivă, cu o sonoritate personală și un autentic simț al lirismului dramatic.

Dacă, în alte rânduri, am fost obișnuiți să descoperim virtuțile interpretative ale unor tineri soliști din domeniul bel-canto-ului, în acest an cursurile de măiestrie au fost dedicate chitarei și flautului. Sub îndrumarea conf. univ. dr. Constantin Andrei și a conf. univ. dr. Dorel Baicu, nouă chitariști și șase flautiști, încă învățacei la Liceul de Artă „Victor Brauner” din Piatra Neamț, Liceul de Artă „Octav Băncilă” din Iași, Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca și Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași, s-au învrednicit a demonstra că perfecțiunea artistică se obține prin muncă și trudă asiduă. În această competiție a virtuozității instrumentale s-a distanțat elocvent, după părerea noastră, chitaristul David Orosz, stu-

dent în anul II la Cluj, cu o impresionantă interpretare a „Variațiunilor pe o temă de Fernando Sor”, de Miguel Llobet. Bravo!

Dincolo de toate astea, muzica populară cu Ansamblul folcloric „Maria Tănase” din Craiova, jazz cu Tudy Zaharescu și Jazz&Soul Project, muzica veche cu formația Anton Pann, muzica pop cu Taxi și, mai ales, mult gustata reprezentație a Muzicii militare a Brigăzii 15 Mecanizate Podu Înalt din Iași.

### ● Măreția operei

Păstrând tradiția ultimelor ediții, și în acest an cea din urmă seară a fost consacrată genului liric; cu aportul substanțial, îndatoritor și de calitate adus de Orchestra simfonică a Filarmonicii „Mihail Jora” din Bacău, dirijată de maestrul Valentin Doni, solistă fiind soprana Irina Iordăchescu. O cântăreață plină de temperament, cu o sonoritate plină și pregnantă, aflată în acest moment pe drumul afirmării depline pe tărâmul teatrului liric. Și, dacă ansamblul băcăuan ne-a oferit un program de forță, plin de sonoritate, ilustrând epoci și stiluri extreme de variate, solista Operei Naționale Române din București, nimeni alta decât fiica marelui bariton Dan Iordăchescu, a propus un repertoriu de adevărate șlagăre ale genului liric, foarte potrivite, de altfel, într-un concert de asemenea factură. Unde mai bine decât aici putea răsună melodioasă „O mio babbino caro” din Gianni Schicchi sau „Ebben, ne andro lontana” din *La Wally?* Afinitatea cu sonoritățile veriste nu a estompat însă și abordarea unor partituri mai specioase, precum cele din Debussy sau din musicalul lui Leonard Bernstein. Ca să nu mai vorbim de o mai veche partitură semnată de George Grigoriu sau de bis-ul cu celebra „Cine iubeste și lasă”, tratată simfonic și mult apreciată de publicul numeros și îndatoritor, rămas până la sfârșit și luminat de focurile de artificii care au încununat spectaculos o seară frumoasă, întipărită deja în memoria Vacanțelor. Și în acest context, dincolo de toate meritele sau neîmplinirile manifestării, trebuie să remarcăm eforturile organizatorilor, ale inimoasei echipe a Centrului pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare”, în frunte cu directoarea acestuia, Carmen Nastasă, și cu directoarea artistică a acestei ediții, Mihaela Spiridon, ale finanțatorilor – Consiliul Județean Neamț, Primăria și Consiliul Local Piatra Neamț – și ale partenerilor care, printr-un efort conjugat, au făcut ca Vacanțele și, de ce nu?, spiritul lor să supraviețuiască în vremuri nu tocmai prielnice.

Ioan AMIRONOAIIE

### Bacalaureatul, sesiunea de toamnă

#### ● În Neamț

**L**a BAC-ul de toamnă, în Neamț, după soluționarea contestațiilor, au mai fost admiși încă 23 de candidați, numărul promovabililor urcând de la 197 la 220 iar procentul de promovabilitate ajungând la 27,50% (de la 24,63%, înainte de soluționarea contestațiilor). La această sesiune s-au înscris 975 de candidați, dar s-au prezentat 800. Dintre admiși, doar trei au reușit note cuprinse între 8,00 și 8,99, și asta doar după contestații. Alți 30 au luat BAC-ul de toamnă cu medii de la 7 la 7,99, iar 187 de tineri au terminat cu medii de la 6 la 6,99. Județul Neamț se poate mândri că procentul de promovabilitate, 27,5%, a fost superior mediei naționale – 25,67%.

Cel mai bun rezultat a fost obținut de către absolvenții de la CN *Petru Rareș*, care au luat examenul în procent de 99,45%, existând un singur respins. La polul opus s-a situat Liceul Tehnologic *Ion Creangă* Pîpirig, unde promovabilitatea a fost de 18,52%. Pe locul doi ca promovabilitate s-a situat Colegiul *Calistrat Hogaș*, cu 99%, urmat de CN *Stefan cel Mare* din Târgu Neamț, cu 98,26%. CN *Roman Vodă* este pe locul patru în ierarhie, cu 96,44%. Promovabilitatea a mai depășit 90% la Liceul Teologic Ortodox *Cuvioasa Parascheva* Agapia – 94,44%, Liceul Comercial *Spiru Haret*, cu 92,98% și CN *Gheorghe Asachi*, cu 91,94%.

#### ● În țară

Conform statisticilor MECS, rata finală de promovare a acestei sesiuni, după soluționarea contestațiilor, este de 25,67%. În cifre absolute, 11.493 de absolvenți de clasa a XII-a (din totalul celor 44.770 de candidați prezenți) au obținut medii generale peste 6 și au promovat Bacalaureatul. În raport cu rezultatele înregistrate inițial (24,1%), se constată o creștere de 1,57%, iar comparativ cu rata finală de promovare din sesiunea de toamnă a anului trecut (23,80%), majorarea se cifrează la 1,87%. Niciun candidat nu a obținut media generală 10.

Pe județe, cele mai mari rate finale de promovare – peste 30% – s-au înregistrat în județele Alba (37,26%), Iași (36,44%), Cluj (34,13%), Harghita (32,20%), Caraș-Severin (31,60%), Botoșani (30,83%) și Bistrița-Năsăud (30,46%). În Capitală, procentul final de promovare a crescut de la 22,85% la 24,8% (cel mai mare, în sectorul 4 – 30,43%).

### Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii □ Arte și meserii

**2**008. Cetățean de onoare al comunei natale (2007). Colaborări: Revista „Apostolul”. Este autor al „Monografiei Comunei Vânători-Neamț” (2006), lucrare importantă pentru informațiile despre locuri și instituții din preajma localității Vânători (Mănăstirea Neamț, Cetatea-Neamț, Mănăstirile Secu și Sihăstria ș. a.) și despre mulți intelectuali care au trăit pe aceste locuri. La mulți ani, domnule învățător!

■ 27/1948 – n. **Constantin Ardeleanu**, la Tazlău, scriitor, absolvent al Facultății de Studii Economice din Iași. Colaborator al multor reviste, în care a fost inserate peste 1.000 de articole și cronici. Mai multe premii literare pentru proză. Membru al



Societății Scriitorilor Militari, al U. Z. P. și al Societății Scriitorilor din Județul Neamț. Cetățean de onoare al Comunei Tazlău. Câteva titluri: „Hâtrii Tazlăului”, „Timpuri interesante”, „Trif”, „Chetronia”, „Stenogramele unui atașat militar”, „Hăitui-

### Rememorări nemțene

rea”; „Iubiri veștejite”, „Bizarul bazar al Fortunei”; „Hronicul hergheliilor hoinare”; „Gilberti”; „Infernul de ceară”; „Strada Blănari 18, colț cu Doamnei”; „Tazlău, un sfert de infinit” ș. a. La mulți ani,maestre!

■ 30. 09. 1909 – n. **Max Blecher**, la Botoșani (d. 30. 05. 1938), scriitor, a frecven-



tat Liceul din Roman, bacalaureat la Paris. În 1928, i s-a descoperit Boala lui Pott, care a progresat. Spre sfârșitul anului 1934, se retrage la Roman, va continua să scrie și să urmărească evoluția vieții literare din țară și din străinătate. Se definește ca adept al filosofiei lui S. Kierkegaard, iar prin opera literară se înscrie în ceea ce numim suprarealism.

A debutat în „Bilete de papagal” (1930). A mai colaborat la „Le Suréalisme au service de la révolution” și „Feuilles inutiles” (Paris), „Adam”, „Adevărul literar și artistic”, „Viața românească”, „Lumea românească”, „Vremea”. Volumul de debut „Corp transparent”.

Alte cărți: „Întâmplări în irealitatea imediată”, „Inimi cicatrizate”.



## In memoriam Aurel Băeșu

În urmă cu 87 de ani, mai exact pe data de 24 august 1928, se stingea din viață, la Piatra-Neamț, pictorul Aurel Băeșu, cel care a zugrăvit, cu sacrificiul vieții sale, lucrări de o rară frumusețe și sensibilitate, în care se reflectă deopotrivă dragostea de natură și iubirea pentru artă.

Aurel Băeșu s-a născut pe data de 26 mai 1896, la Fălticeni, unde, între anii 1907 – 1912, urmează cursurile gimnaziului „Alexandru Donici”, demonstrând reale aptitudini pentru desen.

După absolvirea gimnaziului, se înscrie în anul 1912 la Școala de Belle Arte din Iași, unde studiază pictura timp de patru ani, avându-i ca profesori pe Constantin Artachino și Gheorghe Popovici. Cu sprijinul lui G. T. Kirileanu și al lui D. Lalu, studiază la Roma. Este distins de către Academia Română, în anul 1915, cu Premiul I „Leconte de Nöuy” pentru desen. Participă la Primul Război Mondial, în luptele de la Oituz și Cireșoia (1917). Întors din Italia, își cum-

pără o căsuță în Piatra-Neamț (azi, pe Strada „Ion Creangă”). În 1926, călătorește în Franța, Slovenia și Ungaria.



„Prin creația sa, marcată de influența lui Nicolae Grigorescu, apoi prin aura sa romantică și cantonarea în impresionism, rămâne unul dintre pictorii importanți stabiliți la Piatra-Neamț. (Const. Tomșa, „Personalități ale culturii din județul Neamț”)

Din monografia „Pictură sau destin. Aurel Băeșu (1896 – 1928)”, semnată de Gheorghe Macarie, aflăm că artistul a fost un apropiat al scriitorului Mihail Sadoveanu, de a cărui fiică, Lia Sadoveanu, s-a îndrăgostit. Iubirea lor va rămâne însă platonice, situația materială a pictorului fiind mereu precară și nepotrivită unei propuneri în căsătorie, potrivit rigorilor epocii.

În ciuda constituției sale fragile, Aurel Băeșu va fi încorporat în armata română, la izbucnirea primului război mondial. În acel mediu aspru va contacta o pneumonie care, ani mai târziu, îi va cauza moartea prematură.

Îmbolnăvindu-se de tuberculoză, artistul moare pe 24 august 1928, fiind înmormântat în cimitirul Valea Viei din Piatra-Neamț.

Referindu-se la portretele lui Aurel Băeșu, același Gh. Macarie remarcă: „Aurel Băeșu ilustrează portretul, pentru care era remarcabil dotat, abordând un gen, la noi, fără tradiție îndelungată. Dacă facem abstracție de portretul votiv

al ctitorului din frescele evului mediu românesc – prea îndepărtat, prea standardizat pentru a-l lua ca reper într-o evoluție a genului în arealul românesc – portretul modern, în sensul în care Europa l-a consacrat, avea la noi în contextul experiențelor plastice ale lui Băeșu, mai puțin de un secol... Mai toate autoportretele artistului sunt tot atâtea spovedanii – cele mai multe dramatice; sunt confesiunile unei vieți pătrunse, fără încetare, de o aspirație neîntreruptă spre desăvârșirea unui ideal – cel mai statornic al vieții sale – plenara sa împlinire prin artă”.

La sfârșitul anului 2012, monumentul funerar al pictorului Aurel Băeșu din Cimitirul Borzoghian a fost jefuit și distrus. Paleta din bronz care a dispărut fusese realizată de sculptorul Mihai Onofrei, ca un omagiu adus fostului prieten nedespărțit. Cu ceva timp în urmă, dispăruse și plăcuța conținând informații despre împrejurările ridicării monumentului funerar, precum și numele autorului acestuia... (I. N.)

### Repertoriul Festivalului de Teatru Piatra Neamț, ediția a XXVII-a, (11 - 22 octombrie 2015) secțiunea – Pledez pentru tine(ri).

#### Selecție realizată de criticul de teatru Oltița Cântec

**T**eatrul Național „I.L. Caragiale” București – în cadrul Programului 9G la TNB **ACTORCHESTRA** (teatru muzical care nu e musical) regia Horia Suru

*Teatrul Clasic „Ioan Slavici”, Arad*  
**AI MEI ERAU SUPER**  
scenariu colectiv bazat pe întâmplări reale ale actorilor din distribuție, regia Cristian Ban

*Teatrul Național „Radu Stanca” Sibiu*  
**ANTISOCIAL**  
un spectacol de Bogdan Georgescu

*Teatrul ACT, București*  
**COCKOȘI**  
de Mike Bartlett, regia Horia Suru

*Teatrul Național „Mihai Eminescu” Timișoara*  
**DAWN WAY**  
de Oleg Bogaev, regia Mihaela Lichiardopol

*Teatrul „Anton Pann” Râmnicu Vâlcea*  
**EȘTI UN ANIMAL, VISKOVITZ!**  
de Alessandro Boffa, regia Tudor Lucanu

*Teatrul de Comedie București*  
**FACTORUL UMAN**  
de Thierry Janssen, regia Alexandru Măz-găreanu

*Teatrul Nottara București*  
**FAZANUL**  
de Georges Feydeau, regia Alexandru Măz-găreanu

*Teatrul de Artă București*  
**FĂ TU PRIMUL PAS**  
de Jean-Claude Carrière, regia Andrei Munteanu

*Teatrul German de Stat Timișoara*  
**HOTEL PM**  
un spectacol de Andrea Gavriliu

*Teatrul „Maria Filotti” Brăila*  
**ÎNDOIALA**  
de John Patrick Shanley, regia Eugen Gye-mant

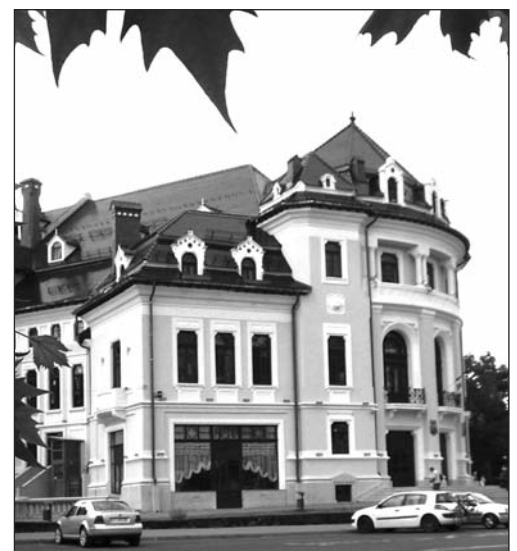
*Asociația „Reciproca” și Reactor de Creație și Experiment, Cluj*  
**9 DIN 10**  
de Ana Cucu Popescu, regia Leta Popescu

*Impro Velocity, București*  
**PORTRETE I – CEAINĂRIA CU PORTRETE**  
de Tudor Sicomaș, regia Tudor Sicomaș

*Teatrul „Excelsior” București*  
**THE HISTORY BOYS. POVEȘTI CU PARFUM DE LICEU**  
de Alan Bennett, regia Vlad Cristache

*Teatrul „Regina Maria” Oradea*  
**UCIDEREA RITUALICĂ A LUI GORGE MASTROMAS**  
de Dennis Kelly, regia Bobi Pricop

*Teatrul Odeon, București*  
**VIZĂ DE CLOWN**  
de Saviana Stănescu, regia Alexandru Mi-hail.





## Petiții pentru schimbarea examenelor de definitivare și titularizare

**D**ascăli din toată țara au inițiat, la sfârșitul lunii iulie, o petiție online ([http://www.petitiononline.com/definitivat\\_rezonabil](http://www.petitiononline.com/definitivat_rezonabil)), menită să convingă oficialii Ministerului Educației și Cercetării Științifice (MECȘ) să modifice regulile de promovare a examenului de definitivare. Petiția este semnată de aproape 881 de cadre didactice din țară, inclusiv din județul Neamț, și prevede ca definitivatul să fie trecut cu nota 7, nu cu nota 8, ca în prezent, și susținerea examenului în toamnă, pentru a exista suficient timp în vederea pregătirii acestuia.

Începând din 2013, MECȘ a decis că nota 8 reflectă o cunoaștere suficientă a materiilor care fac obiectul acestui examen scris, cu o durată de patru ore. „Până acum câțiva ani, colegii care au susținut examenul de definitivare în învățământ, examen dificil, cu multă materie de asimilat sau reactualizat, au avut parte de un tratament mai uman. Examenul se susținea în toamnă, după 20 august, iar nota minimă pe care trebuia să o obțină un candidat pentru a trece examenul era 7”, spune un dascăl, semnatar al petiției. „La trei încercări nereușite, cariera didactică este compromisă definitiv”, scrie un alt dascăl.

O petiție similară a fost semnată de dascăli din țară pentru desființarea examenului de titularizare. „Din cauza experiențelor din ultimii ani și a faptului dovedit că sunt din ce în ce mai puține posturi didactice pe perioadă nedeterminată, precum și a lipsei de motivație, determinare și interes de a învăța doar pentru posturi pe perioade determinate, se solicită desființarea formalităților de întocmire a dosarelor, precum și desființarea unui examen inutil, de evaluare prin memorare și redare a unor conținuturi ce n-au legătură cu practica ori realitatea de la catedră. Solicităm restabilirea criteriilor de evaluare a dascălilor care vor să se titularizeze. Această formă de examinare, ce ține de peste 26 ani, nu-și mai are rolul, scopul și relevanța, într-o societate informațională și în exces de cunoștințe”, semnează un grup de dascăli care au obținut, de șase ani, note de peste 7 și nu au obținut posturi viabile.

Petiția este semnată de 1.404 cadre didactice din țară, inclusiv din județul Neamț. „Este criză de dascăli, dar, când vine vorba să ne titularizăm, intră cine poate sau cine trebuie”, spune un profesor. „Examenul scris este, într-adevăr, irelevant, în afara faptului că se suprapune tematic, în mare parte, cu cel de definitivare. În plus, este aberant să dai concurs pentru un post care, de cele mai multe ori, nu există”, spune alt profesor.

Înainte de contestații, 195 de candidați au primit note cuprinse între 7 și 10 la examenul de titularizare din acest an, dar puțini au prins un loc sigur la catedră. (Red.)

## Prof. Viorel Stan, din nou, la cârma ISJ

**C**inci candidați s-au înscris la concursul organizat marți, 28 iulie, pentru ocuparea funcției de inspector școlar general al Inspectoratului Școlar Județean (ISJ) Neamț. Pentru șefia ISJ Neamț au concurat Liliana Georgescu, fost inspector general adjunct, cadru didactic la Colegiul Național „Petru Rareș”, Ana Maria Hoge, directorul Colegiului de Transporturi din Piatra Neamț, Ioan Milea, director adjunct în cadrul Liceului Tehnologic „Gheorghe Ruset-Roznovanu”, Dan Oniciuc, director adjunct al Colegiului Național „Petru Rareș” din

Piatra Neamț, și Viorel Stan, actualul inspector școlar general al ISJ Neamț.

După prima probă, trei dintre concurenți – Liliana Georgescu, Dan Oniciuc și Ana-Maria Hoge – s-au retras, deoarece nu au obținut nota minimă pentru a putea continua concursul. Lupta s-a dus între Viorel Stan și Ioan Milea. Amândoi au finalizat concursul, dar notele obținute de actualul șef al ISJ Neamț au fost mai mari. Notele profesorului Viorel au fost: 10 la testul grilă, 9,50 la oferta managerială și 9 la prezentarea CV-ului. (Red.)

## Proiectul noii legi a Educației dă în clocot

**L**a începutul lunii august, Ministrul Educației, Sorin Mihai Câmpeanu, a purtat discuții cu sindicaliștii în legătură cu noua lege a Educației. Subiectele discutate până acum la întâlnirile privind dezbaterile proiectului noii legi a Educației au fost: învățământul obligatoriu de 12 ani, o lege separată pentru statutul personalului didactic, trecerea responsabilității organizării de școli doctorale direct în mâinile universităților și reorganizarea responsabilităților Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare.

„S-au discutat propunerile venite din teritoriu și, pentru moment, suntem în stadiul de integrare a acestor propuneri într-un document pe care îl vom trimite la departamentul juridic, iar în septembrie avem a doua rundă de dezbateri”, a explicat ministrul Sorin Mihai Câmpeanu.

În luna iunie, când au început dezbaterile pe proiectul noii legi a Educației, ministrul Câmpeanu spunea că, în opinia lui, ar trebui reintrodusă treapta a II-a la clasa a X-a, bacalaureatul ar trebui să fie diferențiat, iar profesorii ar putea fi plătiți în funcție de rezultatele elevilor la examene.

Un alt punct fierbinte al discuțiilor îl reprezintă reforma curriculară. „Noua lege trebuie să ofere cadru pentru promovarea învățământului centrat pe elev și pe învățare, nu pe predare, și pentru promovarea competențelor-cheie și a spiritului de inițiativă”, a spus ministrul.

Sindicatul, studenții și elevii au cerut ca în lege să se regăsească procentul de 6% din PIB alocat Educației, au cerut prevederi care să depolitizeze sistemul educațional și modificări care să flexibilizeze legea.

Totodată, se dorește ca statutul personalului didactic să fie lege separată. Profesorii – spun sindicaliștii – trebuie să aibă statut de autoritate publică, pentru a putea fi sancționate violența verbală și fizică la adresa lor, iar pensiile acestora să fie 80% din ultimul salariu primit, față de 40 – 50%, în prezent. (Red.)

## Sumar

**I**oan AMIRONOAIIE – *Vacanțe Muzicale la Piatra Neamț* (pag. 16-17)

**Gheorghe A.M. CIOBANU** – *Știați că Transfăgărășanul pornește de la Roman?* (pag. 13)

**Mihai FLOROAIA** – *Podișul Sucevei. Studiu termo-pluviometric* (pag. 12)

**Elena-Roxana IRINA** – *Thesaurul Eladei* (pag. 15)

**Mihai – Emilian MANCAȘ** – *De ce?* (pag. 1-3)

**Mihail MATEI** – *Să fim prieteni cu natura* (pag. 9)

**Florentina VASILIU MOISE** – *Mesaj la început de nou an școlar* (pag. 8)

**Irina NASTASIU** – *Infocult* (pag. 2, 3, 4, 5, 6, 7) \* *In memoriam Aurel Băeșu* (pag. 18) \* *Zig-Zag* (pag. 20)

**Niculina NIȚĂ** – *Începe școala. Este și Domnul Trandafir?* (pag. 8-9)

**A OPRIȘ** – *Clopoțe și clopoței, deopotrivă* \* „Bobocii” la apel \* *Un nou succes pentru „Tamara de la Barticești”* (pag. 10) \* „Tinere condeie” române \* *După 40 de ani* \* „Grecii” de la „Roman Vodă”

\* Google revine la „Roman Vodă” (pag. 11)

**Iulia PRISTAVU, Andreea Ioana PĂDURARU** – *Sprijin și educație prin Centrul de servicii specializate pentru copii* (pag. 9)

**RED.** – *Ultima oră* (pag. 2) \* *Elevii propun reformarea sistemului de învățământ românesc* (pag. 14) \* *Bacalaureatul, sesiunea de toamnă* (pag. 17) \* *Repertoriul Festivalului de Teatru, Piatra Neamț, 2015* \* *Proiectul noii Legi a Educației dă în clocot* \* *Petiții pentru schimbarea examenelor de definitivare și titularizare* \* *Prof. Viorel Stan, din nou, la cârma ISJ* (pag. 19)

**Adrian G. ROMILA** – *Școala* (pag. 7)

**Leonard ROTARU** – *DANIELA IACOB – ucenica cea purtătoare de doruri* (pag. 14)

**Dumitru RUSU** – *Off! Iar la școală!* (pag. 13)

**Constantin TOMȘA** – „Cronica unui destin”. *Recenzie* (pag. 12)

\* *Rememorări nemțene* (pag. 12, 13, 14, 15, 16, 17)

**Mircea ZAHARIA** – *Congresele AGIRo – o dulce vânare de vânt... Interviu cu domnul Gheorghe AMAICEI, membru în Consiliul director al AGIRo* (pag. 1-4) \* *Negocieri dure pentru creșterile salariale. Interviu cu domnul Gabriel PLOSCĂ, președintele SLLICS Neamț* (pag. 1-2) \* *Mitul Ion COMAN* (pag. 6-7) \* *Aniversări – septembrie* (pag. 15)

## A III-a ediție a taberei pentru copii „Dacii liberi”

În perioada 17 – 23 august, parohia Corni a găzduit cea de-a treia ediție a taberei gratuite pentru copii, „Dacii liberi”.

Sub sloganul „Toți pentru unul, unul pentru toți întru Hristos!”, tabăra a reunit peste 46 de participanți, cu vârste cuprinse între 5 și 18 ani, majoritatea din localitatea Corni – comuna Bodești, dar și din câteva sate învecinate. Copiii au fost împărțiți în trei categorii, după vârsta lor: burii (cei mici) carpii (cei mijlocii) și geții (cei mari), după numele celor trei triburi dacice.

Îndrumați de nouă voluntari, studenți la Teologie, Medicină și Politehnică, copiii au asistat la o serie de ateliere inedite: atelierul „Întrebă preutul”, atelierul de art-terapie, atelierul de creație, ateliere de muzică și dansuri și un atelier de teatru.

Copiii au participat și la concursul taberei, „Daciada”, care a avut 6 probe sportive, de perspicacitate și inteligență, având drept scop încheierea echipei și întărirea sentimentelor de înțajitorare și prietenie.

Între obiectivele taberei s-au numărat socializarea, educarea copiilor și, în special, descoperirea experienței prieteniei reale, în locul celei virtuale de pe rețelele de socializare.

## A fost inaugurată casa-muzeu „Grigore Vieru”

Casa-muzeu „Grigore Vieru” a fost inaugurată, pe 31 august, de Ziua Limbii Române, în satul de baștină al poetului, Pererăta. Evenimentul a reunit membrii familiei poetului, oficiali, reprezentanți ai autorităților publice locale, scriitori, actori, prieteni și colegi ai poetului, consăteni și admiratori ai creației maestrului.

În curtea Casei-muzeu a fost dezvelit bustul poetului, pentru publicul larg fiind deschisă și o expoziție a creației lui Grigore Vieru, ce conține volume cu poezii editate pe parcursul anilor, manuscrise, fotografii, volume de traduceri și critică literară.

Pe data de 14 februarie s-au împlinit 80 de ani de la nașterea lui Grigore Vieru, poetul „podului

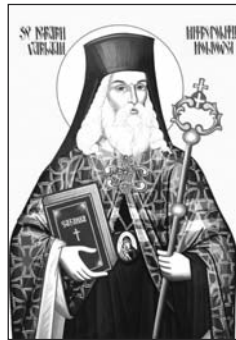


de cuvinte”, cel care a cântat toată viața lui dragostea de țară, de limba română și a visat la unirea între frați. Pe 16 ianuarie 2009, poetul a suferit un grav accident de circulație și a fost internat la Spi-

talul de Urgență din Chișinău unde a încetat din viață pe data de 18 ianuarie.

„Marea poezie românească am descoperit-o nu la școală, pentru că ea era interzisă, ci din proverbele noastre care nu puteau fi interzise, din cântecele noastre populare pe care le auzeam pe la șezătorile la care mergeam cu soră-mea, din ghicitorile noastre... Basarabia e un copil cu inima în afara pieptului. Inima Basarabiei trebuie pusă la locul ei. Locul ei este limba română, istoria românilor, credința strămoșească.” (Grigore Vieru)

## Ziua Sfântului Mitropolit Varlaam



Pomenit în fiecare an, pe data de 30 august, Sfântul Mitropolit Varlaam a păstorit Mitropolia Moldovei între anii 1632-1653, în timpul domniilor Alexandru Iliaș, Miron Barnovschi, Moise Movilă și Vasile Lupu, fiind considerat părintele limbii române literare. Numele de mirean al Sfântului Varlaam a fost Vasile Moțoc, acesta provenind dintr-o familie de răzeși din Borcești, județul Neamț. Încă din tinerețe a iubit viața monahală, învățând carte la Schitul Zosima de pe valea pâraului Secu unde va aprofunda slavona, latina și greaca.

În anul 1602 intră în obștea mănăstirii Secu, fiind călugărit cu numele de Varlaam. Se ocupă cu studiul cărților religioase, iar în anul 1618 traduce „Scara” Sfântului Ioan Scărarul. În 1632 a fost ales mitropolit al Moldovei. Cu sprijinul domnitorului Vasile Lupu și al Sfântului Mitropolit Petru Movilă al Kievului, Mitropolitul Varlaam reușește să înființeze prima tipografie românească din Moldova, în anul 1640. Pentru a întări credința ortodoxă, întemeiază la Iași, prima școală de grad înalt din Moldova, după modelul Academiei Duhovnicești de la Kiev și zidește biserica Mănăstirii „Sfinții Trei Ierarhi” din Iași, ctitoria cea mai cunoscută a Domnitorului Vasile Lupu. În 1641, Sfântul Varlaam a adus în această biserică moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva, dăruite domnitorului Vasile Lupu de Patriarhia Ecumenică de Constantinopol.

Cea mai de seamă lucrare literară a Mitropolitului Varlaam este „Cazania” sau „Carte românească de învățătură”, prima carte românească tipărită în Moldova, una dintre scrierile cele mai importante din istoria vechii culturi românești.

## Start în concursul Foto(etno)grafia

Centrul pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” Neamț organizează cea de-a treia ediție a Concursului județean de fotografie

FOTO(ETNO)GRAFIA. Competiția se adresează fotografiilor amatori sau profesioniști, deținători de material fotografic în domeniul etnografiei din județul Neamț, și își propune atât scoaterea la lumină a documentelor vizuale păstrate în colecții particulare, cât și stimularea fotografierii satului viu, contemporan, surprins în elementele care îl definesc.

Concursul se desfășoară pe două secțiuni: „Satul de altădată”, secțiune consacrată arhitecturii tradiționale (locuințe, lăcașuri de cult, școli etc., inclusiv elemente de detaliu ale arhitecturii tradiționale) și „Tradiții” (incluzând obiceiuri, costum popular, meșteșuguri, ocupații, industrie sătească, mijloace de transport tradiționale, aspecte reprezentative din existența comunităților rurale, inclusiv cea a minorităților).

În concurs sunt acceptate fotografiile alb/negru și color, fotografiile de autor/fotografiile din colecții particulare.

Data limită până la care se vor primi lucrările (str. Ștefan cel Mare, nr. 3A, Piatra-Neamț, 610101), decernarea premiilor, locația și ora exactă a acestora vor fi anunțate până la data de 15 octombrie 2015.

## Tabiet nemțean cu samovare și brichete vechi

O expoziție inedită de samovare și brichete vechi a fost inaugurată joi, 10 septembrie, la Muzeul de Istorie și Arheologie. Expoziția „Tabiet nemțean” cuprinde piese din colecțiile George Gabriel Chendea (samovare) și Constantin Gorghidan (brichete vintage și trench art).

„Este vorba de un număr de peste 50 de samovare aparținând unor ateliere celebre din Rusia (regiunea Tula) încadrate cronologic între prima jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului XX. Amintim câteva ateliere foarte cunoscute: Voronțov, Gudkov, Vanukin, Rudakov, Morozov, Șemarin sau Batașev, de la care provin cele mai multe piese. Expoziția mai cuprinde, la secțiunea de brichete vintage și trench art, peste 350 de piese”, spun reprezentanții Complexului Muzeal Județean Neamț, organizatori ai evenimentului, alături de Fundația „C. M. Imago”.

Conform expertului Nicholas J. Saunders, trench art este orice obiect realizat de soldați, prizonieri de război și civili din materiale rezultate ca urmare a războiului. Cea mai mare parte a ceea ce numim convențional „trench art” sunt obiecte realizate în intervalul 1919-1939, când vizitarea câmpurilor de luptă pentru a vedea unde au luptat și au murit cei dragi era o tendință extrem de populară la nivelul societății. (I. N.)



**ĂPOSTOLUL** – revistă a cadrelor didactice din județul Neamț, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învățământ Neamț și Asociației Învățătorilor din județul Neamț (martie 1999).

**FONDATORI** ● noiembrie, 1934: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei ● martie, 1999: Florin Florescu, Ștefan Corneanu, Gheorghe Amaicei, Dumitrița Vasilca

**CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:** Gabriel PLOSCĂ – director general, Iosif COVASAN – director economic, Gheorghe AMAICEI, Liviu RUSU, Gabriela GRIGORE.

**CONSILIUL DE REDACȚIE:** Mircea ZAHARIA – redactor-șef, Constantin TOMȘA – redactor-șef adjunct, Mihai FLOROAIA, Irina NASTASIU, A. OPRÎȘ (subredacția Roman), Dorian RADU – DTP; Dorin DAVIDEANU – editor online.

ISSN - 1582-3121

Redacția și administrația:  
str. Petru Rareș nr. 24,  
Piatra Neamț.  
Tel/fax:  
0233.22.53.32  
revista\_apostolul@yahoo.com